

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Сви који су од 1. 1. 2008. до 30. 9. 2013. године наплатили накнаду за погребне трошкове по основу смрти пољопривредних пензионера, могу да наплате разлику новчане накнаде

КОНТАКТ ЦЕНТАР
Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ФОНД ПОНУДИО СИСТЕМСКО РЕШЕЊЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

У СУСРЕТ ОСМОЈ ОЛИМПИЈАДИ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА

За активну и креативну старост

Покрет трећег доба Србије, у сарадњи са Савезом пензионера Србије, Спортским савезом Србије и општином Врњачка Бања организује VIII Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба која ће се одржати од 29. септембра до 3. октобра 2015. у Врњачкој Бањи.

Чињеница да је становништво наше земље међу најстаријима у Европи, учвршћује уверење органи-

зације да ће одмерити снаге у брзом ходању, шаху, стрелаштву, пикаду, фудбалу, кошарци и риболову, по претходно дефинисаним пропозицијама.

У склопу неговања међугенерациске сарадње, на Олимпијади ће бити организовани и Међугенерациски сусрети сениора и омладинаца а заједно ће учествовати и на спортским такмичењима и на ликовној радионици и књижевним сусретима. Би-

Са прошлoгодишње Олимпијаде која је окупила 700 учесника из 71 општине

затора Олимпијаде да је ова манифестација веома значајна за генерације трећег доба. Она у основи представља нови однос према старости и и један је од облика остваривања битних циљева националних стратегија о старењу, здравству и развоју спорта које је усвојила Влада Републике Србије.

– Из године у годину ова манифестација расте по броју учесника и по квалитету такмичарског програма, као и оних пропратних активности које су све садржајније, па очекујемо да ће тако бити и ове године – каже Василије Белобрковић, председник Извршног одбора Покрета трећег доба Србије и челни човек Организационог одбора Осме олимпијаде. Посебно истиче да су задовољни што се паралелно са Олимпијадом трећег доба организују и „мини-олимпијаде“, и то у 15 градова широм Србије.

Према оријентационом програму, у оквиру овогodiшње Олимпијаде, 1. октобра биће одржана и свечана седница поводом Међународног дана старих, а у такмичарским данима

ће ту и активности у којима млади могу да помогну старијима (коришћење мобилних телефона, обука за рад на рачунару), а старији ће бити у прилици да пренесу младима своја професионална искуства.

У оквиру Олимпијаде трећег доба биће одржан и Базар здравља са лекарским прегледима, едукативна предавања о лечењу простате, о уринарним инфекцијама и др., а свако јутро „олимпијци“ ће вежбати заједно на „Променади“ испред хотела „Звезда“.

Из области културе организоваће се изложба слика са прошлoгодишње олимпијске сликарске колоније, а биће објављена и књига са књижевних сусрета уприличених на прошлoј Олимпијади. У сарадњи са Олимпијским комитетом Србије организоваће се и изложба посвећена тој годишњици развоја олимпизма у Србији. Као и раније, одржаће се вече талената, а сваке вечери учесници Олимпијаде моћи ће да се друже уз музику и аниматоре. **Р. М.**

Пријављивање

Аранжман за учеснике Олимпијаде обухвата четири пуна пансиона у хотелима „Звезда“, „Фонтана“ и другим објектима исте категорије и кошта 9.500 динара по особи. Те трошкове сноси екипе учеснице, док трошкове организације такмичења, набавке мајица, медаља, пехара, признања и награда сноси организатор у границама својих могућности. Пријаве и резервације смештаја могу се обавити најкасније до 15. септембра. Удружења пензионера и друга удружења старих одлучују о броју и саставу такмичарских екипа. Свако удружење може да пријави највише две екипе од по пет чланова. Више информација о програму Олимпијаде може се наћи на интернет страницама www.olimpijada3d.org, www.pokret trecceg doba.rs или на тел. 011/2030-758 и 011/2030-356.

НОВЧАНА НАКНАДА ЗА ПОГРЕБНЕ ТРОШКОВЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Право на исплату разлике

Сва лица која су у периоду од 1. јануара 2008. до 30. септембра 2013. године наплатила новчане накнаде за погребне трошкове по основу смрти пољопривредних пензионера, имају право на наплату разлике новчане накнаде

Законом о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је да лица која су сносила погребне трошкове по основу смрти корисника пензије имају право на новчану накнаду за погребне трошкове, које им, по достављању предвиђене документације, исплаћује Фонд ПИО. Право на новчану накнаду за погребне трошкове остварује лице које је најчешће члан породице преминулог корисника, или онај ко је реално сносио трошкове сахране.

У периоду од 1. јануара 2008, када су се фондови консолидовали у јединствен Фонд, до 30. септембра 2013. године, Фонд ПИО је исплаћивао новчану накнаду за погребне трошкове у висини једне и по просечне пензије у претходном кварталу, обрачунато по категоријама осигураника. С обзиром на то да различити износи и дужина плаћања доприноса доводе и до различитог износа просечних пензија, и износ новчаних накнада по категоријама пензионера био је различит. За овај начин поступања, Фонд је имао подршку у мишљењу Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, из јануара 2008. године, односно

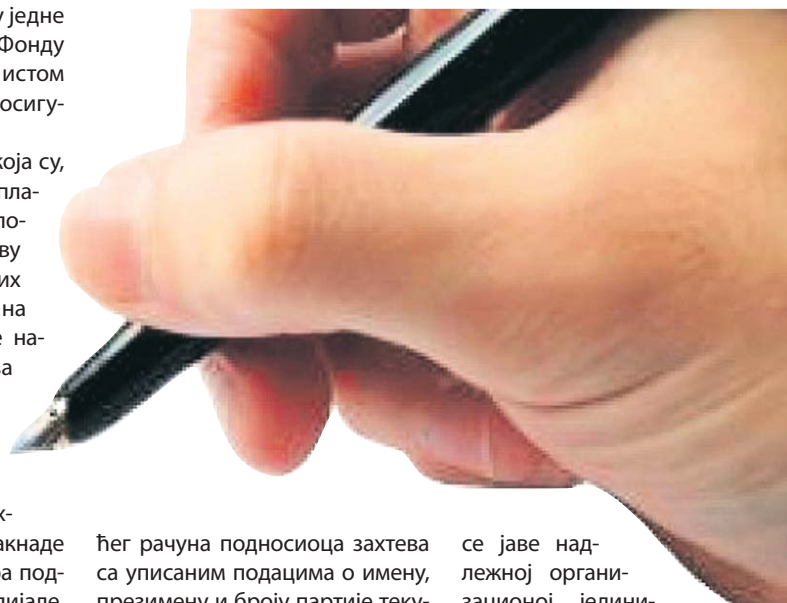
из периода када је спровођена консолидација фондова.

По препоруци Државне ревизорске институције, Фонд од 1. октобра 2013. године утврђује висину новчане накнаде за погребне трошкове у износу једне и по просечне пензије у Фонду у претходном кварталу, у истом износу за све категорије осигураника.

Сходно томе, сва лица која су, у поменутом периоду, наплатила новчане накнаде за погребне трошкове по основу смрти пољопривредних пензионера, имају право на наплату разлике новчане накнаде. Фонд ПИО позива све којима припада ово право да се јаве организационој јединици Фонда која им је исплатила новчану накнаду. Захтев за исплату разлике накнаде погребних трошкова треба поднети филијали, служби филијале, односно организационој јединици Фонда која је вршила послове обрачуна и исплате пензија за умрлог корисника пензије и исплатила накнаду погребних трошкова, а образац захтева грађани могу наћи у свим организационим јединицама, као и на сајту Фонда ПИО www.pio.rs. Уз захтев, потребно је доста-

вити фотокопију личне карте подносиоца захтева, односно за биометријску личну карту са чипом одштампани извод из чистача, као и копију картице теку-

обавештење и позвао сва лица која су у овом периоду наплатила новчану накнаду за погребне трошкове по основу смрти пољопривредних пензионера да

ћег рачуна подносиоца захтева са уписаним подацима о имену, презимену и броју партије текућег рачуна.

Према подацима Фонда ПИО, право на исплату ове разлике има 66.338 лица, којима је од 1. јануара 2008. до 30. септембра 2013. године исплаћена новчана накнада за погребне трошкове преминулих пољопривредних пензионера. Фонд је 26. августа у дневним новинама објавио

се јаве надлежној организационој јединици, како би остварили право на разлику у новчаној накнади.

Фонд је понудио системско решење овог питања, како би се тамо где има основа, на најбржи и најрационалнији начин извршила исплата, тако да нема потребе да грађани подносе појединачне тужбе.

В. Кадиф

Од 1. октобра пензије из Швајцарске у еврима

До сада су грађани Србије и Босне и Херцеговине који су радни век провели у Швајцарској били једини у Европи који су пензије добијали у оригиналној валути, францима. Швајцарски пензијски фонд је сада решио да их изједначи са пензионерима из других европских земаља. Писмо швајцарског пензијског фонда ZAS (Zentrale Ausgleichsstelle), којим своје кориснике обавештава о новом начину исплате, послато је недавно на близу 16.000 адреса у Србији. Толико је швајцарских пензионера

у нашој земљи. Примања у еврима уместо у францима добијаће од 1. октобра, а фонд ZAS је једини задужен за исплату првог стуба пензија за стране грађане који су их остварили у Швајцарској.

Из овог фонда су поручили корисницима да посао обављају у складу са швајцарским законима и прописима. Ти прописи предвиђају да се пензије обрачунавају у швајцарским францима, а да се исплата у иностранству обавља у локалној или у конвертибилној валути. Србија и Босна и Хер-

цеговина су досад биле изузетак. Одлука да се досадашња пракса у ове две земље промени донета је да би се пензионери у иностранству третирали на једнак начин. Грађанима чија је основна брига како ће се ова примања конвертовати, из фонда ZAS су поручили да ће се примењивати курс од дана који претходи исплати.

Србија има споразум о сарадњи са Швајцарском, али пензије се не исплаћују преко Фонда ПИО, већ их корисници примају индивидуално.

Г. О.

ЛЕКАРСКА ЕКИПА ФОНДА ПИО У ДОМУ ЗА СТАРЕ И ПЕНЗИОНЕРЕ АПАТИН

Они нису заборављени

Лекарска екипа Фонда ПИО посетила је 6. августа Дом за старе и пензионере у Апатину, где су смештена стара лица, која између осталих потешкоћа имају прилично проблема и са чулом вида.

Будући да амбуланта у овом дому за старе нема стално запослене лекаре и није опремљена потребним медицинским апаратима за офталмолошке прегледе, руководство ове установе је радо прихватило иницијативу Фонда и позвало наше лекаре да прегледају кориснике дома у њиховим просторијама.

Како су у питању старије особе, које се због болести отежано крећу, а којима је лекарска контрола заиста потребна, било је велико олакшање за њих што ће их лекари прегледати у установи где иначе бораве. Велику помоћ медицинској екипи Фонда пружиле су медицинске сестре овог дома, које свакодневно, стручно и хумано, брињу о корисницима.

Цео дан је стручни тим Фонда ПИО, др Јосип Бергам, специјалиста офталмологије, и медицинска сестра, посветио корисницима Дома за старе и пензионере у Апатину. Осим медицинског прегледа, посветили су пажњу њиховом комплетном здравственом стању, неопход-

ним и корисним саветима, људским разговорима, јер често је реч најбољи лек.

– Из Фонда смо понели неопходну опрему за офталмолошки

преглед, а домаћини су нам у својој амбуланти пружили оптималне услове за преглед пацијената. Све што смо могли да реализујемо од стручних пре-

гледа, урадили смо – каже др Бергам.

Код неколико пацијената констатовано је знатно оштећење вида због развоја катаракте, која их је практично одвела до слепила, а која се може лечити једино оперативним путем.

– На основу толиког пада визуса ови корисници имају правну основу за остваривање права на новчану накнаду за туђу помоћ и негу, на шта смо им и указали. У сваком случају подржавам идеју руководства Фонда да се на овакав начин помогне људима који нису у ситуацији да дођу до адекватних специјалистичких прегледа и информација о својим правима из пензијског и инвалидног осигурања – истиче др Бергам.

У Дому за старе и пензионере Апатин не крију задовољство овом посетом лекара Фонда ПИО, као и резултатима прегледа.

Главна сестра у амбуланти овог дома за старе Славица Цвијић каже да су корисници веома задовољни прегледом офталмолога Фонда ПИО, нарочито због чињенице да је онима који су упућени на колица било тешко да оду до Дома здравља Апатин, где је најближи очни лекар. Пуни су похвала за топлу људску реч која им је пружена и осећај да неко мисли на њих, односно да нису заборављени.

Иницијативу Фонда ПИО да покрене акцију прегледа корисника смештених у геронтолошким центрима подржао је и министар Вулин, а први такав преглед организован је у шабачком геронтолошком центру.

Лекари Фонда ПИО спремни су да одговоре на све сличне позиве на нивоу геронтолошких центара. Како рече др Бергам, ово је веома хумана идеја, коју у сваком случају треба подржати. Фонд је и овога пута потврдио на делу да је друштвено одговорна институција, која је увек спремна да на све расположиве начине помогне онима којима је помоћ потребна.

Р. Милојевић

Др Бергам прегледа корисницу апатинског дома

Прегледи и у Вршцу

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин обишао је 23. августа Геронтолошки центар у Вршцу где су лекари РФ ПИО посетили кориснике и обавили систематске прегледе.

– Овде долазе стручњаци који раде у комисијама Фонда ПИО и помажу корисницима како не би морали да троше време одлазећи у здравствене установе и да се излажу трошковима. Захваљујем људима из ПИО фонда јер лекари у своје слободно време помажу старима и пружају им услуге које немају сваки дан. Фонд ПИО тиме показује да јесте и хоће да буде део живота тих људи и да им учини живот бољим – рекао је министар Вулин новинарима након обиласка корисника Директор Центра Драган Костадиновски захвалио је министру и представницима Фонда

на посети, истакавши да запослени у Центру раде тежак и одговоран посао.

– Хвала што сте дошли и улепшали дан нашим корисницима. Они су данас остварили своје потребе и неће морати наредних дана да иду по здравственим установама – рекао је Костадиновски.

Центар је добио и донацију у хигијенским средствима и основним потрепштинама. Помоћник директора РФ ПИО Александар Милошевић рекао је да су ресорно министарство и Фонд кренули у заједничку акцију у којој обилазе геронтолошке центре и корисницима пружају специјалистичке услуге, услуге интерниста и офталмолога. Према његовим речима, ово је добра и хумана акција која ће најстаријим корисницима омогућити квалитетнији живот.

Г. О.

НОВОСАДСКА ФИЛИЈАЛА ФОНДА ПИО

Тимски рад – суштина успеха

Филијала Нови Сад, највећа филијала Републичког Фонда ПИО у Војводини, пружа услуге осигураницима и корисницима права на две адресе у Новом Саду:

у пословној згради на Житном тргу 1, препознатљивој међу грађанима као зграда „социјалног“, и у Лончарској 10, у самом центру српске Атине, у згради бившег Фонда самосталних делатности. Са 147 запослених Филијала покрива близу 200.000 осигураника и око 93.000 корисника права у граду Новом Саду и у шест општина: Тителу, Жабљу, Темерину, Бачком Петровцу, Беоцину и Сремским Карловцима. У овим општинама има и своје испоставе, које су удаљене од Новог Сада од 10 до 50 километара.

Илија Шакић, директор Филијале Нови Сад, каже да у четири испоставе – Бачком Петровцу, Темерину, Жабљу и Тителу раде по два запослена, а у Сремским Карловцима и Беоцину по један. Тако је одлучено због потребе посла и величине испостава према броју осигураника и корисника права. Шакић наглашава да послови који се обављају у испоставама штеде време и трошкове путовања осигураницима и пензионерима из поменутих општина јер не морају да путују до Новог Сада.

Будући да је зграда на Житном тргу потпуно у власништву РФЗО, па Фонд ПИО као „подстанар“ има само четири шалтера, недостатак одговарајућег пословног простора увелико отежава рад Филијале. Стога је Одељење за исплату пензија и финансијске послове измештено у објект у Лончарској 10 и тамо су отворена два шалтера на којима корисници услуга Фонда могу да заврше скоро 80 одсто својих послова из ове

области. По потреби, због већег обима посла, отвара се и трећи шалтер. Недостатак пословног простора изражен је и када је реч о одлагању архивске грађе, па су изнајмљена три објекта на

Илија Шакић

ли на Житном тргу отворили су још један шалтер за те услуге, па они сада цео овај посао могу да обаве на истој адреси без одласка на шалтер у Лончарској.

– Добром организацијом посла, сарадњом између свих одељења и тимским радом запослених у Филијали, успешно смо пребродили физичку раздвојеност пословног простора и остварили задовољавајуће пословне резултате. Од 25.894 примљена прва захтева у 2014. години, у законском року од 60 дана решено је 91 одсто. Запослени из Одељења за финансијске послове и исплату пензија издали су велики број уверења судовима, Јавном правобранилаштву, Јавном тужилаштву, Центру за социјални рад Нови

сла, као и утрошак средстава. Само у првих шест месеци ове године издали смо већ 15.360 уверења на захтеве пристигле поштом – нагласио је Илија Шакић, а Милорад Гвозденовић, начелник Одељења за ПИО, додаје да је ажурност у доношењу решења у законском року од 60 дана сачувана и у првој половини ове године, наиме, и даље је на нивоу од око 91 одсто.

Илија Шакић је истакао и нови квалитет у раду Филијале – превентивни рад на сређивању недостајућег стажа осигураницима, да би и пре подношења захтева за остваривање права на пензију имали комплетиран стаж осигурања, тиме и убрзан пут до решења. То се остварује кроз одличну сарадњу са новосадским Удружењем власника рачуноводствених агенција – УВРА око уплате недостајућих доприноса за осигуранике који раде код послодавца у приватном сектору. Такође, и договором са послодавцима у фирмама које су у стечају да финансијску документацију о уплатама доприноса за своје запослене доставе пре ликвидације фирме прво Филијали на увид, па затим и Историјском архиву.

Милан Бошковић, помоћник директора у Филијали, каже да је већ више од 50 одсто пензионера који су преко Фонда упућени на бесплатну рехабилитацију у бање Србије то право и искористило.

Илија Шакић је нагласио да странке могу добити информације и код референата и руководиоца током свих радних дана, мада су понедељком и средом уведени „страначки дани“, како би референти, заштићени од притисака странака и великог броја телефонских позива, могли ефикасније да пораде на обради захтева странака. Изнео је и запажање да се ваљда нигде, ни у једној установи у Новом Саду, лакше не стиже до директора и руководства него код њих.

Мирослав Мектеровић

Шалтер у Лончарској 10

различитим локацијама у граду за ту намену.

Небојша Ковачевић, начелник Одељења за правне и опште послове у Филијали Нови Сад, каже да су и у оваквим околностима изашли у сусрет пензионерима да би им олакшали поступак издавања здравствених књижица (Фонд ПИО претходно мора да им уради пријаву на осигурање). Наиме, у шалтер са-

Сад, МУП-у, ПУ, судским извршитељима, адвокатским канцеларијама, комуналним и јавним предузећима, банкама... Рецимо, само на основу захтева који су пристигли путем поште у Филијалу у 2014. години издато је 21.125 оваквих уверења, а и у овој години бележимо стални раст укупног броја поднетих захтева за таква уверења, што нам додатно повећава обим по-

ЗАВРШЕНА ЈАВНА РАСПРАВА О НАЦИОНАЛНОЈ СТРАТЕГИЈИ ЗА РАЗВОЈ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА У СРБИЈИ

Боља сарадња цивилног и јавног сектора

Јавна расправа о Предлогу Националне стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2015–2019. године одржана је од 23. јула до 14. августа у Србији на три јавна скупа, и то у Београду, Новом Саду и Нишу. На овим јавним скуповима заинтересована и стручна јавност у директном дијалогу имала је прилику да упути своје предлоге, сугестије и коментаре на предлог овог стратешког документа. То је, у овом периоду, могло да се учини и путем онлајн консултација. Наравно, предлози и коментари су могли бити упућени и за припадајуће документе ове стратегије – Акциони план и План праћења спровођења и оцене успешности Стратегије. Финансијску подршку за израду ове студије пружила је Европска унија.

Расправу у Новом Саду у Скупштини АП Војводине организовали су Министарство државне управе и локалне самоуправе и Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, уз подршку Покрајинског секретаријата за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу. Стратегије су представили Ивана Антић, из Министарства државне управе и локалне самоуправе, Милена Бановић из Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, која је била и модератор скупа, Весна Пиперски Туцаков, из Покрајинског секретаријата за међународну сарадњу и локалну самоуправу, Бранка Анђелковић, водитељ пројекта ЕУ подршке канцеларији за сарадњу са цивилним друштвом РС, Драган Голубовић, вођа експертске групе на изради Стратегије, Стефан Оташевић, из Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Владе РС, и Бранка Павловић,

експерт за неформално образовање на изради Стратегије.

Ивана Антић је у свом излагању истакла да ће Стратегија јасно дефинисати улогу организација цивилног друштва у креирању

нални оквир за сарадњу грађана, односно организација цивилног друштва са органима јавне управе и да створи подстицајно окружење за развој цивилног друштва, што подразумева уна-

ти област социјалног предузетништва, и да ће се на тај начин отворити могућност да, осим особа са инвалидитетом, и остале рањиве групе у друштву могу да се организују ради пружања

Учесници јавне расправе у Новом Саду

јавних политика и да је њен значај и у томе што је то први стратешки документ којим се регулише ова област и он представља крону активности које је Србија преузела у овој области последњих година, а плод је сарадње цивилног и јавног сектора.

– То је јасна, транспарентна и двосмерна комуникација и подела улога партнера у овом пројекту, јер да би се изнедрио овај документ, била је потребна сарадња јавног, цивилног сектора, привреде и медија и очекујемо да овај докуменат реши одређене изазове са којима се цивилно друштво сусреће и да прецизније уреди однос јавне управе и цивилног сектора, програмско и транспарентно финансирање, као и учешће цивилног друштва у креирању јавних политика – објаснила је детаљније ову сарадњу Ивана Антић.

Милена Бановић је рекла да је јавна расправа о Стратегији прва овакве врсте која треба да унапреди правни и институцио-

пређење прописа, који ће омогућити несметан рад и развој организација цивилног сектора у Србији. Том приликом она је и најавила да се усвајање Стратегије очекује почетком јесени.

Весна Пиперски Туцаков рекла је да очекује да ће Стратегија омогућити да и на локалном нивоу, када се доносе одлуке од значаја за грађане, активно учествују организације цивилног друштва. Бранка Анђелковић, Драган Голубовић и Бранка Павловић говорили су о институционалном и правном оквиру за сарадњу јавне управе и цивилног друштва у процесу израде закона и других инструмената јавних политика, финансијској одрживости организација цивилног друштва, улози организација цивилног друштва у социо-економском развоју, у неформалном образовању и у европским интеграцијама. С друге стране, Стефан Оташевић је изјавио да се ускоро очекује доношење закона који ће реши-

разних услуга, између осталог, кроз оснивање социјалних задруга. По његовом мишљењу, то подразумева и доношење новог закона о задругама.

Сви упућени предлози, коментари и сугестије прикупљени током јавне расправе биће размотрени. Извештај о јавној расправи биће доступан на сајту Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом, као и на сајту Министарства државне управе и локалне самоуправе. Милена Бановић је истакла да је по основу „Плана праћења, спровођења и оцене успешности Стратегије“ (саставног документа Стратегије), предвиђено да Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије има обавезу да сачињава годишњи извештај – на основу праћења јасно дефинисаних индикатора за спровођење Стратегије, и да га затим упућује Влади на разматрање.

Мирослав Мектеровић

УСЛОВИ ПОД КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ДРУГА ПРАВА ИЗ ПИО

Новчане накнаде

Када се прича о правима из пензијског и инвалидског осигурања, обично се мисли на пензије. По завршетку радне каријере, већини осигураника Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пензија постане једини извор прихода. Ипак, поред пензија, Закон о пензијском и инвалидском осигурању предвиђа и остваривање права на новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу другог лица, које се могу користити и у току трајања осигурања, пре остваривања права на пензију, као и уз пензију. Такође, по смрти пензионера, РФ ПИО исплаћује накнаду погребних трошкова лицу које је сносило трошкове сахране. Законске одредбе предвиђају услове под којима се остварују новчане накнаде, а пошто нам се осигураници и корисници права често обраћају ради појашњења у вези са остваривањем тих права, покушаћемо да отклонимо поједине недоумице.

Телесно оштећење

Право на новчану накнаду за телесно оштећење припада осигураницима и корисницима права на пензију, код којих је дошло до губитка, или битнијег оштећења појединих делова тела, као последица професионалног обољења, или повреде на раду. У циљу утврђивања постојања основа за стицање овог права, потребно је поднети захтев Фонду, уз који се прилаже релевантна медицинска документација, као и одговарајући извештај сачињен код организације за здравствено осигурање, уколико је узрок повреда на раду. У току поступка подносилац захтева се позива на вештачење, при чему лекар вештак утврђује постојање и проценат телесног оштећења, као и његов узрок. Уколико се утврди да код подносиоца захтева постоји телесно оштећење као последица професионалног обољења, или повреде на раду, решењем се утврђује право на новчану накнаду уз утврђивање степена телесног оштећења. У време писања овог текста, новчане накнаде за телесно оште-

ћење у висини од 100 одсто износи 6.627,43 динара. Уколико је телесно оштећење утврђено у нижем степену, износ је сразмеран проценту оштећења. Тако је, на пример, износ накнаде за телесно оштећење VI степена, односно 50 процената, 3.313,71 динар. У случају да се код подносиоца захтева утврди постојање телесног оштећења које је настало као последица болести, или повреде ван рада, доноси се решење којим се захтев за признавање права на новчану накнаду одбија, али се такође утврђује и постојање телесног оштећења у одговарајућем проценту. Многи осигураници и пен-

зионери подносе захтев управо у циљу утврђивања процента телесног оштећења, а ради остваривања бенефита који нису предвиђени Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Тако је, на пример, за лица код којих постоји телесно оштећење од 100 одсто предвиђена могућност рефундације пореза на додатну вредност који је плаћен при увозу аутомобила. Поред овог, постоје и друге повољности за лица са телесним оштећењем, од којих су нека и комерцијалног карактера, а већина удружења инвалида помаже својим члановима упознавањем са расположивим могућностима у односу на њихов степен телесног оштећења.

Туђа помоћ и нега

За лица код којих је због природе и тежине повреде, или болести, неопходна помоћ и нега другог лица за обављање

радњи у циљу задовољавања основних животних потреба, такође је предвиђена одговарајућа новчане накнада. Право на ову накнаду, практично, могу да остваре непокретна, или тешко покретна лица, следе и дементне особе, они који без туђе помоћи не могу да се хране, облаче, или крећу по кући, као и лица на дијализи. Ради остваривања права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица потребно је да осигураник, или корисник пензије поднесе захтев са одговарајућом медицинском документацијом. По извршеном вештачењу, утврђује се да

Мирослав Мирић

којим се признаје право на новчану накнаду. Корисници се на контролни преглед позивају по службеној дужности и није потребно да сами подносе захтев.

Како се за остваривање права на наведене новчане накнаде обавезно уз захтев прилаже и одговарајућа медицинска документација, лица која сматрају да могу да остваре новчану накнаду претходно се обраћају свом лекару, који припрема документацију и предлог за вештачење, уколико сматра да код пацијента постоји могућност да право оствари.

Погребни трошкови

Поред наведених новчаних накнада које су предвиђене за осигуранике и кориснике права, Закон предвиђа и новчану накнаду која се исплаћује лицу које је сносило трошкове сахране умрлог пензионера. Захтев за исплату ове накнаде подноси лице које је сносило трошкове сахране, што доказује одговарајућим рачунима за погребну опрему која се прилажу уз захтев. Ова накнада у августу и септембру 2015. године износи 34.763,00 динара за пензионере из свих категорија осигурања.

За крај, важно је нагласити да корисници новчаних накнада који се у току коришћења накнаде преселе изван територије Републике Србије, треба да се обрате РФ ПИО како би пријавили промену адресе пребивалишта, али и да провере да ли у држави у којој живе могу да наставе да користе накнаду, јер већина споразума о социјалном осигурању искључује могућност коришћења накнаде корисницима који живе изван државе у којој је утврђено право. У случају накнаде за погребне трошкове, проверава се да ли је у другој држави већ остварено такво право.

Мирослав Мирић

Одговорна социјална политика

Београд је обезбедио средства да 250 деце ове године добије личног пратиоца. То је услуга која се тиче деце која похађају васпитно-образовни програм. Сви лични пратиоци проћи ће санитарне и здравствене прегледе и програм акредитоване обуке код Републичког завода за социјалну заштиту.

Секретаријат за социјалну заштиту града Београда планира да од септембра реализује и услугу персоналног асистента. Ова услуга је намењена особама са инвалидитетом и град је издвојио средства за првих 50 асистената. У сам одабир персоналних асистената и целу ту услугу укључен је и Центар за социјални рад, као примарна установа социјалне заштите.

Самостална уплата здравственог осигурања

Особе које нису на други начин оствариле право на здравствену заштиту могу самостално да уплате

здравствено осигурање, по процедури утврђеној посебним правилником Републичког фонда за здравствено осигурање. Укључивање у обавезно здравствено осигурање до 31. октобра коштаће 2.215,12 динара месечно. Овај износ РФЗО утврђује квартално и ова цена осигурања важи од 1. августа.

Уплата се врши у матичној филијали осигурања и на тај начин се стичу иста права која имају осигурани по основу запослења, пензије и слично, а здравствена књижица се у овом случају оверава на три месеца.

Јавни радови од септембра

У јавним радовима на подручју града Крагујевца и шумадијских општина од септембра ће бити ангажована 262 незапослена лица, од чега су 123 особе са инвалидитетом. Међу четрдесетак пријављених, прихваћени су програми јавних радова 34 извођача, јавних предузећа, установа и удружења из Крагујевца и шумадијских општина. На конкурсацио-

налне службе за запошљавање њима је поверено извођење јавних радова.

Одобрени су јавни радови на очувању и заштити животне средине, као и програм услуга геронтодомаћица и персоналних асистената на сеоском и градском подручју.

Радно ангажовање у јавним радовима може да траје најдуже три месеца. Пре-

ма програму НСЗ, за радно ангажовање учесницима јавних радова обезбеђена је месечна накнада од петнаест хиљада динара, независно од стручне спреме, као и радни стаж са припадајућим доприносима. Предност ће имати дугорочно незапослене особе, технолошки вишкови, као и особе без посла са нижим квалификацијама.

Исплата дуговања породиљама

Град Крагујевац позвао је све незапослене породиље, којима је то право признато на основу Одлуке о подршци породици за 2013. годину у трајању од дванаест месеци, да потпишу поравнање. Локална власт ће измирити и све заостале обавезе према незапосленим породиљама за 2014. и 2015. годину, према редоследу потраживања, а након тога наставиће са редовним исплатама.

Град Крагујевац измирио је и сва дуговања за прворођено дете мајкама на име родитељског додатка које су то право оствариле од 2012. до 2015. године. По основу Одлуке града Крагујевца о подршци породици, локална самоуправа дугувала је 150 милиона динара мајкама прворођених беба и незапосленим породиљама. Због кашње-

ња исплата чак четрдесет одсто родитеља тужило је локалну самоуправу, па је само по основу ових судских извршења граду стигло на наплату 55 милиона динара.

МОКРАЊЧЕВИ ДАНИ
НЕГОТИН

Педесети „Мокрањчеви дани“

Јубиларни, 50. фестивал „Мокрањчеви дани“, у родном граду музичког великана Стевана Стојановића Мокрањца, као централна културна манифестација у Неготину и Србији, биће организован од 10. до 16. септембра, уз генерално покровитељство општине Неготин и Министарства културе и информисања Републике Србије. Фестивалска публика и љубитељи класичне музике имаће прилику да прате бројне програме у оквиру седам фестивалских дана, а у предфестивалској вечери ће наступити популарни хор „Viva vox“, са диригентом Јасмином Лорин. Ове године традиционална беседа Фестивала поверена је истакнутом диригенту, маестру Владимиру Крањчевићу који је својевремено са Академским хором „Иван Горан Ковачић“ Мокрањчева дела међу првима изнео изван граница Србије.

Још пет канала РТС-а

Радио-телевизија Србије гледаоцима ће до јесени понудити најмање пет нових специјализованих канала. То је омогућено потписивањем уговора са „Телекомом Србија“ о пословној сарадњи на производ-

њи и дистрибуцији пакета телевизијског програма. „РТС пакет“ ће моћи да прате корисници МТС телевизије, а само један од специјализованих програма биће информативни канал, најавио је директор Радио-телевизије Србије Драган Бујошевић.

Као посебни канали спомињу се још дечји, културни, серијски, забавни и спортски.

СПЕЦИЈАЛНА ОЛИМПИЈАДА СРБИЈЕ

Златни момци и девојке

Успех наших спортиста на Специјалном олимпијским играма у Лос Анђелесу све је одушевио. Иако је до неког момента било неизвесно да ли ће се сакупити довољно средстава да наши представници оду на ово такмичење, удруженим снагама се ипак дошло до циља.

Како нам је рекао Александар Станојевић, директор Специјалне олимпијаде Србије, летње Специјалне олимпијске игре (СОИ) ове године одржане су у Лос Анђелесу од 21. јула до 4. августа, а наши олимпијци за ово такмичење припремали су се од претходних игара одржаних 2011. у Атини. Кући су се вратили задовољни са освојених 17 медаља.

– Ове године је наша делегација била најбројнија до сада – на СОИ у Лос Анђелес ишло је укупно 109 представника Србије, од тога 87 спортиста и 19 тренера. Одлазак на ово такмичење је помогла држава, многи донатори, знани и незнани, Новак Ђоковић, Вања Грбић, и свима смо изузетно захвални. На такмичењу је било 7.500 спортиста из 185 земаља света, а покровитељи су били председник САД Барак Обама и његова супруга Мишел – каже Александар Станојевић и додаје да се тренутно разматра да се следећа Специјална олимпијада одржи у Сиднеју.

Специјална олимпијада Србије почела је са активним радом 2002. године, са циљем да током читаве године организује тренинге и такмичења особа са

Србији 17 медаља на Специјалној олимпијади 2015

ЗЛАТО

- 1 Јелена Врућинић – бацање кугле
- 2 Иван и Борислав Живков – стонотениски мушки дубл
- 3 Ђурица Ђурица – трчање, 100 метара
- 4 Андријана Радојковић – пливање 25 метара
- 5 Алекса Ђирић – пливање, 200 метара прсно
- 6 Фудбалери

СРЕБРО

- 1 Иван Живков – стони тенис
- 2 Наташа Живков/Валентина Манојлов – стонотениски женски дубл
- 3 Алекса Ђирић – пливање, 100 метара прсно
- 4 Тања Васић – пливање, 25 метара прсно
- 5 Марија Цветковић – боћање
- 6 Кошаркашице

БРОНЗА

- 1 Милош Јањић – боћање
- 2 Одбојкашице на песку
- 3 Валентина Манојлов – стони тенис
- 4 Одбојкашице
- 5 Одбојкаши

интелектуалним недостатком у нашој земљи, и на тај начин омогући својим спортистима да учествују на међународним такмичењима широм света. Све активности овог удружења усмерене су ка побољшању свеопштег положаја ове популације у друштву и ка томе да буду равноправни чланови заједнице.

О томе на који начин Специјална олимпијада Србије (СОС) функционише разговарали смо са генералном секретарком СОС, Миланом Јерemiћ.

– Специјална олимпијада Ср-

бије је грански савез клубова из целе Србије, дакле у питању је 12 спортских клубова за децу и омладину са посебним потребама. Наши репрезентативци прво постају чланови клуба, а на државним првенствима која се организују врши се селекција за улазак у репрезентације, као уосталом и у свим другим спортовима. У принципу нема ограничења што се година тиче, посебно када су у питању индивидуални спортови, али се свакако води рачуна о способностима. У наших 12 клубова тре-

нутно има око 2.900 спортиста, а чланови тренирају 11 спортских дисциплина – кошарку, одбојку, фудбал, атлетику, пливање, стони тенис, боћање итд. Тренери репрезентација су тренери из ових 12 клубова, који раде као професори физичког васпитања у специјалним школама. У питању су оперативни тренери, који су прошли све потребне обуке, радионице, семинаре и добили лиценцу Специјалне олимпијаде. Поред њих, имамо такође и дефектологе, психологе – објашњава Милана Јерemiћ.

Од оснивања овог удружења у Србији 2002. године, такмичари су учествовали на свим до сада организованим летњим и зимским Специјалним олимпијским играма и освојили око 100 медаља. Поред Олимпијаде, учествују и на европским такмичењима, која се организују углавном једном годишње, док се различита такмичења у земљи дешавају готово сваког месеца.

Специјална олимпијада је иначе основана 1968. године у Америци као програм који промовише спортске активности у различитим олимпијским спортовима за особе са интелектуалним недостатком. Од тада се у овај програм укључило око 150 земаља света и програм данас броји више од четири милиона спортиста. Од 1988. године Специјална олимпијада интернационал – СОИ постаје придружени члан Међународног олимпијског комитета.

В. Кадиф

ПРЕДСТАВЉЕН ПРЕДЛОГ НАЦРТА ЗАКОНА О РОДНОЈ РАВНОПРАВНОСТИ

Достигнути европски стандарди

Представници Координационог тела за родну равноправност Владе Републике Србије представили су крајем јула, на радном састанку са члановима Одбора за равноправност полова Скупштине АП Војводине, Предлог нацрта закона о родној равноправности. Осим чланица и чланова Одбора и владиног Координационог тела за родну равноправност, састанку у Скупштини АП Војводине присуствовале су и чланице Женске парламентарне мреже покрајинске Скупштине, Анита Беретић, помоћница покрајинског секретара за привреду, запошљавање и равноправност полова, Тијана Павлов, помоћница покрајинског секретара за управу, прописе и националне заједнице – националне мањине, Даница Тодоров, заменица Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана за област родне равноправности, и проф. др Мирјана Пајванчић, декан Факултета за европске правно-политичке студије у Новом Саду, као и стручна јавност.

Предлог нацрта закона на овом састанку изложили су Владимир Божовић, саветник премијера, члан Координационог тела за родну равноправност

Владе Републике Србије и председник Радне групе за израду новог закона о родној равноправности, и Драган Кнежевић, члан ове Радне групе. Владимир Божовић је навео правне изворе из нашег и међународ-

дом усвајања и будуће примене међународних стандарда људских права и родне равноправности, као и заштите лица која су претрпела родно засновано насиље, односно насиље над женама и насиље у породици.

Драган Кнежевић, Владимир Божовић и Стојанка Лекић

ног законодавства са којима је нови закон усклађен и који су коришћени приликом израде Предлога нацрта закона о родној равноправности, а оценио је и значај доношења овог новог закона за нашу државу.

– Нацрт закона о родној равноправности обухвата максимум у заштити људских права и родне равноправности. Сматрам да он представља квалитативан искорак Републике Србије пово-

Овај нацрт закона предвиђа и механизме на свим административним нивоима, од локалних самоуправа до државног нивоа Републике Србије, којима ће се обезбедити примена његових одредби и реafirмација принципа родне равноправности – навео је Божовић.

Владимир Божовић је детаљније образложио и које области ће бити регулисане новим законом о родној равноправ-

ности, а изложио је и новине у односу на претходна законска решења из ове области. Између осталог, предвиђено је свеобухватно изједначавање брачних и ванбрачних заједница, а сходно одредбама Устава Републике Србије законодавац у нацрту не предвиђа истополне бракове.

Чланови радне групе за израду новог закона о родној равноправности уважили су неколико сугестија и предлога са овог састанка, а саветник премијера, Божовић, истакао је да Влада РС по питању родне равноправности жели да постигне најшири могући друштвени консензус, због чега ће настојати да сви делови друштва буду укључени у предстојећу јавну расправу и да дају своје предлоге и сугестије како би се дошло до најбољег решења.

Предлог закона ће, након јавне расправе, бити упућен на експертску анализу представницима Европске уније, ОЕБС-у и Венецијанској комисији. Када стигне њихово мишљење, Предлог закона би могао ући у скупштинску процедуру у јесењем редовном заседању, а сам закон би могао бити донет до краја године, најавио је Владимир Божовић.

М. Мектеровић

ДО КРАЈА ГОДИНЕ ЈОШ ТРИ КЛУБА ЗА СТАРИЈЕ БЕОГРАЂАНЕ

За квалитетније старење

Београд ће до краја ове године отворити три клуба за најстарије суграђане, и то у Раковици, Земуну и на Звездари, најавила је Наташа Станисављевић, градски секретар за социјалну заштиту, гостујући недавно на РТВ Студио Б.

У престоници сада постоје 22 клуба за старе у оквиру Геронтолошког центра Београд, са 6.500 корисника, где им је омогућено да похађају разне радионице и обуке, да се друже и квалитетније проводе слободно време. Боравак у овим клубовима је бесплатан, само је потребно да се заинтересовани старији грађани учлане у њих.

Иначе, последњи овакав кутак за старије отворен је на Новом Београду у мају ове године, а жители тог дела града на њега су чекали годинама. У овом клубу може да борави стотинак људи.

За сада у главном граду постоји само један дневни боравак за пензионере, и то на Врачару, једној од најстаријих општина у Србији, али он функционише као клуб за старе. Према подацима из последњег пописа, у Београду живи око 272.000 особа старијих од 65 година и не треба наглашавати колико је потребан одговарајући простор где би они квалитетно проводили време, у друштву вршњака.

Р. М.

Новац за угрожене групе

Покрајинска влада издвојила је 38 милиона динара за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у Војводини у овој години, а уговори о додели средстава по јавном конкурсном потписани су недавно у Дечјем селу „Др Милорад Павловић“ у Сремској Каменици. Представници 43 установе социјалне заштите и 31 удружења грађана са територије Војводине уговоре су потписали са Новком Мојић, подсекретаром Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију.

Средства по овом конкурсном одобрена су за инвестиције у установе социјалне заштите, као и за пројекте пружалаца услуга – удружења грађана, и то за дневне услуге у заједници, услуге подршке за самосталан

Представници удружења са којима су потписани уговори

живот, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге и побољшање услова за пружање услуга смештаја. Критеријуми за доделу средстава били су: квалитет пројеката и резултати рада установе и удружења.

Наведеним услугама социјалне заштите задовољавају се потребе

пре свега деце и младих без родитељског старања, деце са сметњама у развоју, деце у сукобу са родитељима, старатељима и заједницом, жртава злостављања, занемаривања, насиља, експлоатације и трговине људима, као и одраслих старијих особа чији је живот угрожен због старости, ин-

валидитета, болести, породичних и других животних околности.

Потписивању су присуствовали и Светлана Рогач, помоћник покрајинског секретара за здравство, социјалну политику и демографију, као и Срђан Егић, директор Дечјег села.

Д. Кораћ

НИШ

Бесплатни излети за пензионере

Удружење пензионера града Ниша организовало је током лета бесплатне једнодневне излете за своје чланове. Нека од најлепших и најпознатијих туристичких места Србије обухваћена су овим обиласцима, а у нишком удружењу кажу да је циљ пре свега дружење старијих суграђана. У другом делу овогодишње сезоне излета пензионери су обишли Врњачку Бању, Пролом бању, Сокобању и Јагодину. Групе за путовања организоване су по месним одборима градског удружења пензионера, а право да се пријаве имали су сви чланови. Како су нам рекли у једној од група, која се одлучила за излет у Јагодину, ова акција им је улепшала пензионерске дане, омогућила да упознају нове пријатеље, али и да виде неке од туристичких лепота наше земље.

Н. Ш.

КРАЉЕВЦИ: МАНИФЕСТАЦИЈА ПОСВЕЋЕНА ЖИТУ

Култура обичаја Срема

И они су учествовали у слављу

Удружење жена из Краљеваца, села у румској општини, недавно је обележило прву годину рада, а на свечаности су се окупиле представнице из свих делова Срема, да би приказале шта се све добија од пшеничног зрна.

– Манифестацију смо посветиле житу. Показале смо посетиоцима и гошћама умеће у мешању хлеба, који је потом испечен у фуруни, а организовале смо и такмичење за најбољу слану и слатку штрудлу – каже Снежана Бог-

Награђени штанд

дановић, председница Удружења жена „Краљевчанке“.

За најлепши, проглашен је штанд Моровићанки, а ту су још, поред слављеница, биле и жене из Јамене, Купинова, Голубинаца, Нових Бановаца, Добринца, Пећинаца, Шимановаца, Деча и Старе Пазове.

Славље су употпунили чланови фолклорних група из Каравукова, Жарковца и села домаћина, а жене су током вечере забављали тамбураши.

Г. В.

РЕГИОНАЛНО СПОРТСКО
ТАКМИЧЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА

Кикинђани победници

Градско удружење пензионера Зрењанин по други пут је успешно организовало Регионалне спортске сусрете пензионера средњег Баната 25. августа у својим просторијама у Зрењанину. Учествовало је укупно шест екипа из банатских општина Зрењанин, Кикинда, Сечањ и Житиште. Спортско умеће међусобно су одмериле екипе: „ГУП Зрењанин“, „Кикинда – Геронтолошки центар“, „ОУП Кикинда“, „ОУП Сечањ“, „ОУП Житиште“ и „МО Крајишник“. Оне

Екипа „Кикинда – Геронтолошки центар“ баца вишећу куглу

су се надметале у три спортске дисциплине: пикаду, вишећој кугли и бацању металних плочица, које су према речима Љиљане Петров, председнице ГУП Зрењанин, на отварању ове спортске манифестације, прилагођене њиховој доби живота, и које им успешно одржавају физичку активност и доприносе здрављу и виталности тела.

Свеукупни победник овог такмичења, које је и својеврсна припрема за овогодишњу Олимпијаду трећег доба у Врњачкој Бањи, јесте екипа „Кикинда – Геронтолошки центар“. Друго место освојио је „ГУП Зрењанин“, док је трећа била екипа „ОУП Кикинда“.

Манифестацији су присуствовали и високи гости: Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Елеонора Марјановић, председница Скупштине града Зрењанина, и Славко Шућуревић, председник градске организације ПУПС-а.

На крају такмичења подељене су медаље и пехари најуспешнијим екипама и захвалнице заслужним појединцима.

М. М.

ШЕСТА СМОТРА ХОРОВА И ПЕВАЧКИХ ГРУПА СИР ВОЈВОДИНЕ

Најбоља до сада

Савез инвалида рада Војводине организовао је у Зрењанину шесту Смотру хорова и певачких група. Из зрењанинског храма културе – барокног позоришта „Тоша Јовановић“, чуле су се складне песме са војвођанског поднебља, али и оне личке, затим из Босанске крајине, руске, мађарске и словачке изворне песме итд. отпеване са јасном дикцијом и хармоничним мелодијама у извођењу инвалида рада из разних делова Војводине.

Стана Свиларов је приликом отварања Смотре похвалила домаћине за беспрекорну организацију ове манифестације и велики допринос у томе Стевана Радишића, потпредседника СИР Војводине и председника ОО СИР Зрењанин. Том приликом истакла је и да је ову програмску манифестацију Савеза једним делом финансијски подржало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На овогодишњој манифестацији наступило је осам хорова и певачких група: Певачка група „Падина“, ОО Ковачица, Певачка група „Крајишници“ из Велике Греде, ОО Пландиште, Певачка група ОО

Сомбор, Певачка група ОО Сечањ, као и хорови „Златни глас“, ОО Шид, „Граднулички бисери“, ОО Зрењанин, „Сремци“, ОО Сремска Митровица и хор из ОО Сента. Осим око 120 извођача, чланова Извршног одбора СИР Војводине и руководства општинских организација инвалида рада из Војводине, Смотри су присуствовали и Стана Свиларов, председница СИР Војводине, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, и Славица Копиловић из покрајинског Савеза.

Већ традиционално, Зорица Кецић, примадона у пензији, дала је стручну оцену свих учесника, а сви су се сложили и да је на тај начин ранијих година значајно помогла у развоју певачких група и хорова инвалида рада. Она је оценила да је овогодишња Смотра хорова и певачких група најбоља до сада, и да је приметан напредак у квалитету извођења свих учесника. Према њеном мишљењу, иако ово није такмичарска манифестација, најбољи утисак ове године оставили су Певачка група ОО Сечањ, „Граднулички бисери“ и „Сремци“.

М. Мектеровић

ПЕТИ „РУМФЕСТ“ У РУМИ

Ватерполо и „Ван Гог“

Друге суботе августа у Руми је одржана туристичко-привредна манифестација „Румфест“ која је на на Градском тргу окупила винаре и месаре са својим производима. Посетиоци су уживали у понуди, а све што је било за јело и пиће могло се пробати и купити. Нису на „Румфесту“ остали ни овога пута чланови Удружења Европски вински витезови „Свети Георгије“, који пропацирају умереност у пијењу и ширење винске културе.

На тезгама месара мирисали су врући чварци, а нудили су и кулен, чајну и сремску кобасицу, сланину, шунку... Мало даље, чланице женских удружења имале су на својим штандовима слане и слатке колаче који се праве у Срему, а пажњу Румљана привукао је и „киртеш“ колач, који је продавала Ђенђи Коленак из Србобрана. Прављење овог традиционалног мађарског колача (димњак или оџак колач), који се некада обавијао око кукурузовине и пекао на жару, прерасло је у породични бизнис. Запажено место са својим рукотворинама имали су становници Геронтолошког центра „Срем“, а на неколико суседних штандова могли су се купити

и уникатни предмети израђени декупаж техником.

И поред веома топлог времена, манифестација је привукла велики број грађана Руме и околних места.

У вечерњим часовима промовисани су произвођачи вина из Стејановаца, а „представљене“ су и две манифестације – „Сремско вече“ и „Римски дани“, које се одржавају у Платичеву и Хртковцима.

„Румфест“ је завршен весело, концертом групе „Ван Гог“.

Г. В.

Хиљаду уметника на позорницама

Од 6. до 10. августа у Књажевцу је одржан 54. Фестивал културе младих Србије. Фестивал је отворио председник општине Књажевац Милан Ђокић, а програм се одвијао на платоу Дома културе, поред Сврљешког Тимока, у спомен-парку и на летњој позорници у Гургусовачкој кули. Учествовало је више од 1.000 младих стваралаца из Србије представљајући своје умеће из разних области културно-уметничког стваралаштва.

– Ова традиционална мултикултурална републичка смотра, која се од 1962. године одржава у Књажевцу, омогућава извођење и презентацију стваралаштва у области музике, хорског певања, књижевности, рецитаторства, драме, филма, фолклора, модерног плеса, балета, уметничке фотографије – каже председник Организационог одбора Славиша Саша Раденковић.

Учесници фестивала су млади људи до 30 година старости, који се баве врхунским аматеризмом.

– Фестивал културе младих опстаје и напредује из године у годину као бастион уметности, одбрана од кича и неукуса. Он је светионик који обележава пут којим морамо да се крећемо као град, као народ и као држава – поручује председник општине Ђокић.

И ове године у програму фестивала зацртана је основна идеја – да се промовишу млади, перспективни ствараоци, будући носиоци културног стваралаштва у Србији.

Пет деценија је више него леп јубилеј, па су се Књажевчани потрудили да овогодишњи фестивал културе младих буде и већи и лепши од претходних, али и да га врате изворној идеји – да представља смотру целокупног стваралаштва младих. Зато је програм конципиран тако да се представе нови таленти, али и они који су некада почињали на овом фестивалу, а сада су афирмисани ствараоци.

У друштву са младима, на фестивалу су наступала и нека значајна имена популарне културе: Неверне бебе, група САРС, Бајага и инструктори, Мерима Његомир, Сара Јовановић, Хари Мата Хари, емитована је Жикина шареница РТС.

Према проценама организатора, овогодишњи фестивал видело је више од 25.000 Књажевчана и гостију из суседних општина

(Пирот, Зајечар, Бољевац, Сокобања, Сврљиг, Ниш).

Покровитељи фестивала су општина Књажевац и Министарство културе Србије, а извршни организатор Дом културе Књажевац. Књажевчани су као добри домаћини дочекали учеснике и госте из скоро свих крајева Србије и омогућили им добар одмор, провод и праведно такмичење.

Као добродошлицу госту Књажевац нуди своје улице и чаршије, своје мостове (седам) и кејове, по којима је добио назив „Мала Венеција“. Завичајни музеј, Музеј града, Гургусовачка кула, црква Св Ђорђе, Парк слободе – све су то места која чувају прошлост Књажевца.

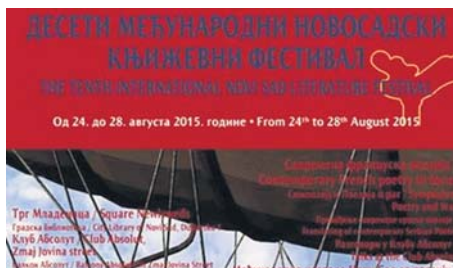
Зато, ако си културан и млад, Књажевац је твој град!

Д. Ђорђевић

ДЕСЕТИ МЕЂУНАРОДНИ НОВОСАДСКИ КЊИЖЕВНИ ФЕСТИВАЛ

Песници на окупу

У организацији Друштва књижевника Војводине, недавно је одржан десети међународни новосадски књижевни фестивал, уз учешће око 100 писаца, преводилаца, музичара и глумаца. Гости Фестивала били су песници из САД, Велике Британије, Француске, Немачке, Шпаније, Русије, Пољске, Бугарске, Румуније, Мађарске и Данске. Током пет дана трајања Фестивала представљени су неки од најзначајнијих живих европских песника, а уручене су и три награде, Међународна награда за књижевност „Нови Сад“, „Бранкова награда“, као и награда за најбољег слемера Србије.

Поезија је презентована углавном на отвореном, на десетак локација у Граду и ван града, а такође и у Београду, Сремској

Митровици и Сомбору. Одржано је више од двадесет програма уз подршку бројне публике.

У свечаној сали САНУ у Новом Саду, том приликом представљена је и Антологија француске поезије у издању Друштва књижевника Војводине.

Фестивал је организован уз подршку Министарства културе и информисања РС, Покрајинског секретаријата за културу и јавно информисање, Градског већа Новог Сада, као и медијских и других спонзора.

Д. Корач

ДЕЦЕНИЈА СВРЉИШКЕ БЕЛМУЖИЈАДЕ

Фестивал етнохране, традиције и музике

Десета, јубиларна привредно-туристичка манифестација „Белмужијада“, фестивал етнохране, традиције и музике, одржана је у Сврљигу од 31. јула до 2. августа. У три саборска дана по процени организатора око 70.000 посетилаца из земље и иностранства пробало је сврљишке спе-

Бугарске, Грчке, Сврљига и околних места, а одржан је девети Сабор гајдаша балканских земаља. Била је то смотра народног стваралаштва и извођачких достигнућа гајдаша солиста. Свирали су уметници на гајдама из Грчке, Македоније и Србије.

Јелена Трифуновић, председница општи-

Сврљижани ће ову Белмужијаду памтити по новим објектима. Трећег дана Белмужијаде потпредседница Владе и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Зорана Михајловић на Спортском центру Пастириште отворила је базен, а затим обишла радове на регионалном путу према Бабином зубу. Гости Белмужијаде били су народни посланици, председници суседних општина и јавне личности из културног живота Србије.

Овогодишњи победник у справљању белмужа је домаћа екипа МЗ Влахово. Гости из бугарског града Белоградчика освојили су друго место, а трећи су такмичари села Ђуринца. На сабору у Сврљигу продато је близу две тоне белмужа. Слатке колаче најбоље су направиле такмичарке из Тијовца, слана пецива жене из Црнољевце, а пите Злата Крстић. Најлепши штанд уредила је Горска вила. Свеукупни победник у пастирским играма је екипа села Плужине. Овогодишња мис Белмужијаде је деветнаестогодишња Бојана Љубомировић из Преконоге.

Организатор десете Белмужијаде био је Центар за туризам, културу и спорт општине Сврљиг, покровитељ општина Сврљиг и многобројни спонзори.

С. Ђорђевић

Зорана Михајловић отвара базен на Спортском центру Пастириште

цијалитете, осетило здраву природну средину, видело рукотворине, изворно стваралаштво, младост и лепоту тог поднебља.

У данима сабора одржани су и концерти Биље Крстић и оркестра Бистрик, Амадеус бенда и Аце Лукаса, Јасне Кочијашевић и Драгослава Михајловића Канаринца. Своје умеће приказале су и фолклорне групе из

не Сврљиг, на отварању ове манифестације говорила је о значају сабора, развоју туризма и предузетништва за сврљишки крај. Милија Милетић, народни посланик, није крио задовољство и рекао је да му је пуно срце када види велики број људи, јер је он био иницијатор и покретач ове манифестације и назвао је малом Гучом.

ОДРЖАНЕ ЛИКОВНЕ КОЛОНИЈЕ ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ

Лето инспирише сликаре

Савез инвалида рада Војводине већ традиционално, у сарадњи са општинским организацијама, организује летње ликовне колоније инвалида рада Војводине. Тако су и ове године, током јула и августа, одржане ликовне колоније инвалида рада Срема, Бачке и Баната.

„Осми сликарски сусрети инвалида рада Срема и пријатеља сликара“ одржани су у Беочину у близини Дунава. У раду ове колоније учествовала су 42 сликара, већина њих аматери инвалида рада, неколико академских сликара, као и неколико студената Академије уметности у Новом Саду.

Сликари и организатори ликовне колоније у Кули

Ликовна колонија инвалида рада Баната одржана је у Падини, а у њеном раду учествовала су 63 сликара, инвалиди рада Баната, Бачке и Срема, гости из Гуче и Крагујевца, неколико сликара наиваца, као и десеторо ученика из основне школе домаћина.

У Кули је одржана ликовна колонија инвалида рада Бачке. Стварало је седамнаест сликара из 13 општинских организација инвалида рада. Као и ранијих година, радови са свих ликовних колонија биће изложени у Ликовној галерији Културног центра Кула.

Драган Кораћ

Дунавско саборовање

Захваљујући Асоцијацији наутичког туризма Михајловац, општина Неготин добила је током овог лета још једну атрактивну манифестацију. Ентузијастички, заљубљеници у Дунав и наутичке спортове, потврдили су да им идеје, али и вера у просперитет ширег подручја Неготинске Крајине не мањају. О томе сведочи пројекат „Оживљавање крајинских села кроз развој наутичког туризма“, у оквиру кога је средином августа у селу Михајловцу, двадесетак километара удаљеном од Неготина, одржано прво „Дунавско саборовање“. На михајловачком шеталишту, посебно уређеном за ту прилику, окупили су се и стари и млади мештани познатог гастарбајтерског насеља из кога је скоро сваки други становник на раду у некој од земаља ЕУ. Лето их је окупило у родном крају, а атрактивно саборовање им понудило садржаје за које су имали само речи хвале, а било је допадљиво и бројним гостима пристиглим из других насеља општине Неготин.

Простор за ову идеју, Асоцијација наутич-

ког туризма Михајловац, основана пре четири године, пронашла је у потреби промоције села и изванредних туристичких потенцијала о којима су много боље и више од домаћег становништва обавештени туристи. Посеб-

Са отварања првог Саборовања

но они који, посвећени бициклизму, походе овај атрактиван предео на истоку Србије готово редовно и неизоставно, о чему сведочи податак, мало познат широј јавности, да кроз

Михајловац годишње прође и више од 20.000 бициклиста. За све њих би било идеално да баш ту и застану, преноће и одморе се, али је потребно да Михајловчани, бар они малобројни, широм отворе врата својих домова и угосте путнике на двоточкашима.

Такве идеје имају промотори пројекта о оживљавању крајинских села, не само Михајловца. Захваљујући томе, посетиоци „Дунавског саборовања“ били су у прилици да уживају у производима мештана и гостију, изложеним на мини-сајму вина, ракија, ликера, меда и воћа. Посебно атрактиван био је специјалитет – срнећи гулаш, који су само за ово саборовање припремили михајловачки ловци и кувар Новица Негуцић.

О селу, кроз песму и игру говорили су најмлађи Михајловчани, а Саборовање је својим наступом улепшала и вокална етногрупа „Мариника“ из Неготина.

Посетиоци првог „Дунавског саборовања“ били су у прилици да погледају и изложбу фотографија „Дунав – наше море“.

Јованка Станојевић

У ДОБРИНЦИМА ОДРЖАНА ПЕТА „БОСТАНИЈАДА“

Од бостана куће саградили

Такмичење, забава и музика обележили су и овогодишњу „Бостанијаду“ у Добринцима, селу у румској општини, која је привукла велики број посетилаца из тог и других места у Срему. Седамдесетих и осамдесетих година 20. века скоро свако домаћинство у селу производило је бостан. Гајење лубеница и диња су усавршили, многи су

Такмичење у брзом једењу

Ове године слатке као мед

се обогатили, па су „од бостана“ правили куће, куповали аутомобиле, тракторе и другу механизацију.

Добринчани су и овога пута на „Бостанијади“ прогласили најкрупније и најслађе плодове. Најтежу лубеницу сорте „еману-

ла“ од 20 килограма и 600 грама произвео је Драган Манојловић. За најслађу је проглашена лубеница Жељке Радовац. Када је о дињама реч, најслађу је на такмичење донео Михајло Михајловић, док је прво место за најтежу од 6.800 грама освојио Милан Михајловић.

И овога пута манифестацију су улепшале жене, које су се такмичиле у мешању штрудле. Прву награду за штрудлу са маком и сувим грождем освојила је Зорица Андрић.

Поред терена где је било такмичење Добринчани и њихови гости кували су паприкаш. Жири је оценио да је екипа Бојана Ђурића направила најкукусији.

У брзом једењу лубеница такмичила су се деца: победник је Ђорђе Радојев, а у дувању брашна из тањира најспретнија је била Валентина Вукосављевић.

Мушкарци су се надметали у надвлачењу конопца, приказане су на терену борилачке вештине, а представили су се и бајкери.

Сви учесници и посетиоци уживали су и у наступу чланова КУД „Добринци“ и „Стеван Петровић Бриле“ из Стејановаца. **Г. В.**

Током протекла два месеца Румљани су могли да уживају у концертима, позоришним представама, промоцијама књига, у филмским, ликовним и другим програмима, које су организовали Културни центар, Завичајни музеј, Градска библиотека, Туристичка организација општине Рума и „Ворки тим“. Културно лето у Руми затворили су пре неколико дана Бора Ђорђевић, својим стиховима, млади музичари из две румске средње школе и чланови позоришне трупе из Новог Пазара представом „Бетон Махала“.

Највећи број грађана окупио се на концертима који су организовани на отвореном. Са Звонком Богданом певали су о Сомбору, фијакеру старом, о мркову, салашима... Концерту овог певача, којем је претходила свирка Тамбурашког оркестра „Бранко Радичевић“ из Руме, присуствовали су и корисници Геронтолошког центра „Срем“.

Велико интересовање Румљана изазвала је и београдска група „Партибрејкерси“, која је публику подсетила на највеће хитове „Крени према мени“, „Она све зна“ и друге.

КУЛТУРНО ЛЕТО У РУМИ

Концерти, промоције, изложбе, филмови

Румљани су са задовољством пратили и монодраму Бојана Љубеновића „Писма из Србије“ у извођењу Јовице Јашина, првака зрењанинског позоришта, а за најмлађе посетиоце глумци Театра „Пан“ из Београда извели су „Црвенкапу“.

На Културном лету учествовала је и новинарка Весна Дедић, чији су романи, како је речено, увек међу пет најчитанијих у румској библиотеци. Као и

претходних година, представили су се и песници из Срема.

Када је реч о филмском програму, организатори су се потрудили да публици прикажу пројекције 3Д филмова, као и циклусе савременог руског, француског, немачког и кинеског филма.

У Завичајном музеју организоване су изложбе слика Душана Јерковића и вајарских радова Милана Кличковића, а у холу Културног центра неколико

креативних радионица за децу.

Румљани су могли да присуствују и промоцији монографије о Славују Хаџићу, редитељу, сниматељу, новинару и филмском ствараоцу, да погледају модну ревију Николе Лазића, да слушају причу о румским балконима, о Руми на старим плановима...

На румском Културном лету било је за свакога понешто, а на већину програма могло се ући бесплатно. **Г. В.**

ДАНИ СУВАЧЕ У КИКИНДИ

Претеча млина на сувом

Унутрашњи изглед суваче

Сувача у Кикинди, будући музеј бешна

Сувача је претеча млина на сувом, на коњски погон. Суваче су се у Панонској низији појавиле пре ветрењача и било их је својевремено око 50.000. У Европи су преостале само три. Оне су, поред житарица, млеле и алеву паприку, бибер и цимет. Суваче, по једна посестрима кикиндској, постоје још и у Мађарској и Хрватској.

Ово последње здање у Кикинди подигнуто је 1899. године и под заштитом је државе, а претчетврт века проглашено је културним добром од изузетног значаја за Републику Србију. Вла-

сништво је а. д. „Кикиндски млин“ и планирано је да буде претворено у музеј брашна.

У Кикинди су недавно одржани Дани суваче, други по реду, у организацији локалног Етно-грађанског друштва „Сувача“. У дводневној манифестацији млади су се упознали са некадашњим радом овог сада историјског објекта и обичајима везаним за његово функционисање.

Ваља истаћи да и гости кикиндских пензионера обавезно посећују сувачу јер је она европска атракција. **С. З.**

„Нушићијада” међу најбољим фестивалима

Традиционални фестивал културе и забаве „Нушићијада” у Ивањици уврштен је међу најбоље фестивале у Европи и постао део прве генерације Европске фестивалске заједнице носилаца обележја за 2015. и 2016. годину, а званична додела признања биће организована у септембру. Значај признања за „Нушићијаду” и Ивањицу је велики, а њени организатори, бројни културни посленици, поносни су на резултате које су постигли. Високо европско признање има посебан значај што је додељено пред овогодишњу „Нушићијаду” која је одржана последњег викенда у августу, уз мото „Смех као лек”.

„Нушићијада” је фестивал који се одржавао у Ивањици од 1968. године у организацији градског Дома културе. Био је то фестивал филмске комедије, трајао шест дана, одржавао се почетком септембра и привлачио културни свет тадашње Југославије. После паузе фести-

вал је обновљен на иницијативу групе младих који су основали удружење грађана за културну

фестивалска дана попримају изглед с краја 19. и почетка 20. века. Комбиновани су многоброј-

И најмлађи имају своје место на фестивалу

децентрализацију Србије – КУ-ДЕС.

Нови фестивал задржао је своја стара обележја попут глумца Милана Милосављевића у улози Бранислава Нушића, шаливе фудбалске утакмице и шарене параде, па ивањичка чаршија и њени грађани у три

ни културни садржаји: музички концерти, позоришне представе, изложбе, филмске пројекције, и још много садржаја попут едукативних програма за младе, плесних уличних представа и разноврсних изложби.

Протеклих пет година постигнут је изванредан успех а број

Милан Милосављевић у улози Бранислава Нушића

посетилаца се стално повећавао. Тако је и ове године „Бранислав Нушић”, по преузимању градских кључева, увео посебан тродневни фестивалски режим последњег августовског викенда: без бољки, размирица и кафанског фајронта, док су гости уживали у бројним позоришним представама, музичким концертима, перформансима, изложбама, трибинама и образовним програмима.

Ивањица у три дана „Нушићијаде” има измењен режим саобраћаја и добија посебан изглед, чему значајно доприносе грађани уређујући своја дворишта, балконе, прозоре, излоге и друге површине. На уређеној зеленој површини код зграде Зелени венац постављена је биста Бранислава Нушића и јавна чесма.

Милан Павловић

ВРЊАЧКА БАЊА

Фестивал љубави журка за памћење

За три дана и три ноћи, најлућу журку у Врњачкој Бањи – Love fest посетило је више од 70.000 углавном младих људи који су се, одушевљени, дружили уз пиво и познате и признате ди-џејеве светског ранга. Већи број посетилаца нам је потврдио да је ово била журка за памћење која је оборила досадашњи рекорд по посећености.

У склопу едукативног дела програма омладинског фестивале Love fest, Канцеларија за младе у Врњачкој Бањи организовала је интерактивно предавање о безбедности у саобраћају. Млади су упознати и са опасношћу у случају уништавања шума и животне средине. Акција је испраћена и садњом пет контејнерских садница, да би се на практичном примеру показао значај активне улоге свих у заштити животне средине. Ова идеја је дугорочна, с циљем да тај простор прерасте у стазу младости и љубави на којој ће се поставити и клупе за одмор. ЈП „Борјак” дало је пуну подршку Канцеларији за младе у Врњачкој Бањи. Д. И.

Без рационалније потрошње, корените промена навика и бржег увођења нових технологија коришћења и прераде, свет незаустављиво клизи у доба велике жеђи

ВОДА СВЕ СКУПЉА РОБА

Туширање као луксуз

Уситне сате, нешто после поноћи једног од оних паклених августовских дана, у паркићу испред зграде затичемо комшију како под окриљем мрака заверенички залива јелкицу коју је зимус пресадио из новогодишње саксије. „Морам овако“, каже нам, „због комуналаца. Једва чекају да неком отму паре.“

Тих дана у медијима се могло прочитати да ће затечени несавесни потрошачи на лицу места бити кажњени са 5.000 динара. А шта значи бити несавестан на плус 38, када је је вода у питању, не захтева посебно тумачење. Каже се, све што превазилази нужне потребе, ма како и тај појам био релативизиран. Тако се може прочитати да просечан Американац потроши на петминутно јутарње туширање више воде него становник картонског насеља за цео дан.

Али, да се вратимо на наш случај. Нису у питању само екстремни примери бахатости, попут поливања тротоара, да се освежи околина куће, већ треба имати на уму небројене ситуације у домаћинству за шта вам никаква полиција неће закуца на врата.

Нико вам неће мерити време док се туширате (изузев, евентуално, нестрљивих укућана), али све више од пет, десет минута је чисто расипање.

„Просечна потрошња воде у домаћинствима у Холандији је

око 125 литара по особи на дан, дакле око 15 кубика за четворочлану породицу месечно (испод 30 евра). Моја породица се расипа са 18 кубика јер смо Срби, па туширање некад траје пола сата уместо пет минута као што раде Холанђани.“ Овако, поводом најаве поскупљења воде, своје искуство описује извесни Жика Миленковић, у реаговању читалаца.

Треба очекивати да ће вести о поскупљењима бити све више, јер је и вода све драгоценија. Заправо, већ сад је нема довољно. У последњих 65 година број становника на планети је утрошачен, док је потрошња воде повећана шестоструко.

Од целокупног воденог пространства на земљи, свега три одсто отпада на пијаћу воду, а од тога је две трећине у глечерима, чак једна милијарда људи осуђена је да користи загађену воду (и због тога више од 800.000 људи умире сваке године од последица разних болести), а више од две милијарде погођено је несташицом. Последња истраживања показују да се залихе смањују таквим темпом, да ће већ до 2025. године потребе за 60 одсто надмашити расположиве количине, а две трећине популације суочиће се са драматичним недостатком.

На светском економском форуму у Давосу криза са водом означена је као највећи ризик за друштвено-економски развој у наредним деценијама.

Проблем, уствари, није нерешив, али захтева колосалне промене и улагања. Узроци катастрофе су у највећој мери везани за људски фактор. Ту су климатске промене, загађење, недовољна брига о инсталацијама, промашени пројекти, безобзирна потрошња. Све то заједно довело је до постојећег опустошења извора живота и у буквалном и преносном значењу.

Неопходна је, стога, комплетна измена начина коришћења ресурса, управљања, дистрибуције, система наплате, без обзира на то што је у питању опште добро, а потом огромне инвестиције ради увођења нових технологија, десалинизације, коришћења отпадних вода или изума разних апарата за суво прање.

Неки успешни пројекти показују у ком правцу треба ићи. Израел је, на пример, лидер у примени иновативних технологија, наводи немачки часопис „Шпигл“. Ниједна друга земља нема такве резултате у коришћењу рециклираних отпадних вода у пољопривреди. У Израелу тај проценат износи 86 одсто, у Шпанији 17, а у Сједињеним Државама тек један одсто.

Тако олако игнорисање расположивих могућности резултат је наслеђеног мишљења да је вода непотрошива. Али стручњаци већ одавно упозоравају да коришћење воде на

начин на који смо то досад чинили, апсолутно више неће бити прихватљиво у врло блиској будућности.

Американци су то рецимо већ спознали, и то у својој најбогатијој држави, Калифорнији. Убитачна суша већ четврту годину заредом довела је до атмосфере грозничаве потраге за водом, копањем бунара све дубље и са све слабијим резултатима, али и до солидарних акција допремања залиха домаћинствима у удаљеним деловима. У градовима је прописана штедња. Гувернер Џери Браун наложио је укупно смањење потрошње за четвртину.

То се у највећој мери односи на заливање травњака, сада сведено на минимум. Прописана казна износи 100 долара, а сваки даљи прекршај повисује је за још сто, на 200, па 300. У Санта Крузу, у околини Сан Франциска, прекршитељи су дужни да похађају курс о текућој проблематици, климатским условима, падавинама, потрошњи, резервоарима и резервама. На крају полажу и писмени тест. Тамо могу да науче и како, због цурења водокотлића, рачун за воду који убичајено износи 118 долара, доспе на 3.600 долара. А упознају се и са препоруком Одбора за контролу водених ресурса – заборавите на зелену траву. Пожутео травњак је најбољи начин штеђења воде.

Д. Драгић

Реформа у Шведској

У свим рангирањима пензијских система са становишта њихове адекватности, одрживости и постојаности, онај у Шведској је увек у „првој лиги“. Према најновијем глобалном индексу аустралијског „Мерсер“ института, он је оцењен као „систем са здравом структуром и са много добрих решења“, али и уз напомену да су у неким деловима могућа побољшања.

На том индексу, за земљу са најбољим пензијским системом на планети проглашена је Данска, док су прве две пратиље Аустрија и Холандија. Шведска је пак у друштву са Швајцарском, Канадом, Чилеом и Сингапуром (на овом индексу је само 25 земаља са најбољим пензијским системом, тако да се балканске земље, очекивано, нису квалификовале).

У Шведској је, међутим, недавно у току јавна расправа (потрајаће до октобра) о реформи система око које су се усагласили владајућа коалиција и главна опозициона партија, Социјалдемократска – али којој се противе две од укупно шест тамошњих странака, чији је саветник стручна јавност, тако да у овом моменту за промене нема консензуса.

Главна новина треба да буде смањивање броја пензијских фондова којих сада има шест и у тамошњем систему су означени као АП1, АП2 и тако редом, закључно са АП6. Два ће, према реформском плану, бити сједињена са онима предвиђеним да остану.

Циљ реформе је да се повећа ефикасност и смање административни трошкови фондова, познатих иначе по томе што њихов менаџмент и запослени имају високе плате, али многи сматрају да ће штета бити већа од користи.

„Постојећи систем функционише добро и рационално, па елиминација два фонда доноси значајан ризик: то је као кад одсечете једну ногу од стола и

Засад без политичког и стручног консензуса о предложеним променама система који је међу најбољима на свету

кажете да ће због тога бити стабилнији“, оценила је Ева Халверсон, менаџер фонда АП2, иначе највећег у систему, који према реформском предлогу треба да у себе интегрише

Противници реформе указују и да ће смањени број фондова бити подложнији политичким утицајима и указују да је мало вероватно да ће то повећати њихову ефикасност, оцењујући

фонд АП 6 предвиђен за гашење.

У име предлагача, овом аргументу се успротивио Пер Болунд, министар за финансијска тржишта, који сматра да је сврха реформског предлога да земља спремнија дочека могуће економске и демографске изазове.

да ће цела операција само про-извести „више бирократије“.

„Тешко нам је да разумемо мотиве за предложене промене“, изјавио је Торбјорн Хало, економиста у Конфедерацији шведских синдиката која има 1,5 милиона чланова. По његовом мишљењу, аргумент за

смањивање броја фондова да би се уштедело „изгледа слабо“.

Реформски предлог предвиђа и да се до 2019. животно доба за превремено пензионисање повећа са 61 на 63 године, а оно за пуну и старосну пензију са 65 на 66. Такође, продужиће се и максимални радни век, са садашњих 67 на 69 година.

Шведски пензијски систем, онако како је установљен последњом реформом из 1999, има иначе три „стуба“: први је пензија из радног односа која се стиче уплатом доприноса (16 одсто од плате) који се оплођава у поменутих АП фондовима. Тај део пензије не зависи од државног буџета.

Други стуб је „премијум“ пензија, за коју се уплаћује 2,5 одсто од бруто зараде (поврх оних 16 одсто), и депонује на појединачне рачуне у за то наменским фондовима којих има око 700. За оне неодлучне, држава је основала посебан „премијум пензијски фонд“. Кад се неко пензиониса, средства са овог рачуна може да подигне одједном, или да их прима као додаток на пензију из радног односа.

Најзад, Швеђани имају право и на „гарантовану“ (старосну) пензију за коју се квалификују они старији од 65 година са ниским примањима (или без примања), што се финансира из државног буџета (са 0,52 одсто од БДП-а).

Право на ово имају, међутим, само они који су у Шведској провели најмање 40 година свог пунолетног живота. Због ове рестрикције, око 250.000 шведских пензионера има примања која су, према стандардима ЕУ, испод „линије сиромаштва“, која је дефинисана као 60 одсто од просечне плате у земљи.

Пошто је шведски стандард међу највишима на свету – просечан доходак по глави становника је око 54.000 евра годишње, тамошња „линија сиромаштва“ је приход мањи од 4.500 евра месечно. Сиромаштво које можемо само да завидимо.

М. Бекин

ДРИНСКА РЕГАТА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Пет сати пловидбе

Александар Вулин са регаташима

Током лета на Дрини код Љубовије одржана је међународна регата за особе са инвалидитетом. Пловило је 147 учесника, а стаза је била дуга 20 километара – од етносела Врхпоље код Љубовије до „Рајске плаже“ која се налази на левој обали Дрине у близини Братунца у Републици Српској.

Регату ју отворио глумац Ненад Окановић – син Драган (рођен у Љубовији), који је учесницима пожелео леп провод и дружење.

После пет сати пловидбе регаташи су пристигли на „Рајску плажу“, расположени, весели и насмејани. Неколико њих је нагласило да тако нешто лепо што окрепљује људско срце и душу треба доживети, не дешава се често, а особама са инвалидитетом је веома потребно.

Милада Лазић, председница Удружења „Све је могуће“, које својим активностима потврђује да не постоје разлике у могућностима људи, али да постоји потреба и обавеза да се стварају једнаки услови, истакла је да је ово било фантастично дружење.

– Особе са инвалидитетом из више земаља пловиле су спојеним чамцима низ Дрину кроз живописне делове, а многи учесници су се први пут укључили у чамце и осетили дражи пловидбе. Желели смо да покажемо да инвалидитет не треба да буде препрека за укључивање у све токове друштвеног живота. Регата је прилика да то особе са инвалидитетом практично потврде и покажу спремност да се боре и учествују у разним манифестацијама и догађајима – рекла је Милада Лазић.

Дан пре одржавања регате, на Дрини код Љубовије одржана је прва трка у рафтинг веслању за особе са инвалидитетом са 36 такмичара, којима се придружио и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин. Представницима три најбоље екипе министар је уручио пехаре а сви учесници трке добили су медаље.

После одржавања трке Александар Вулин се обратио особама са инвалидитетом нагласивши да је поносан на учеснике трке због снаге којом савладавају свој хендикеп и због ведрине са којом се носе са животом који често није био фер према њима.

Миладин Малишић

ТРСТЕНИК

Одржани „Дани купине 2015“ у Рујишнику

Пригодним програмом и доделом награда и признања, у селу Рујишник код Трстеника одржана је тродневна пољопривредно-културна манифестација „Дани купине 2015“. И овога пута забележен је велики број учесника и посетилаца. Најбољи берачи купине такмичили су се ко ће пре да напуни гајбу купином, одржана су стручна предавања о гајењу и заштити купине, проглашена је и мис купине, чланови трстеничког КЛИС-а имали су своју ликовну колонију, а све то пратио је богат и садржајан културно-уметнички програм.

Према речима Драгана Алексића, председника Савета МЗ Рујишник, чланови Савета ове МЗ показали су

изузетно ангажовање пре одржавања ове манифестације, као и док је трајала. Одржан је и фудбалски турнир на мале голове, а посебно интересовање посетилаца изазвали су такмичари у припремању јела у котлићу. Према оцени специјалног жирија, најбољи засад ове године имао је Предраг Марковић, најбољи купинак узгајио је Никола Перић, специјално признање и захвалница за свеукупан допринос овој манифестацији уручени су оснивачу Слободану Тодоровићу. МЗ Рујишник је била организатор а општина Трстеник покровитељ овогодишњих „Дана купине“, рекао нам је Драган Алексић, председник Савета МЗ Рујишник.

Д. Ивановић

Балкан је певао и играо

У оквиру овогодишњег Пиротског културног и спортског лета, од 6. до 9. августа, у граду на Нишави одржан је једанаести фестивал фолклора, у организацији Дома културе, а под покровитељством општине Пирот.

Учествовало је шест ансамбала из Србије, Македоније, Бугарске, Румуније, Турске и Грчке. Једном речју, Балкан је певао и играо три вреле августовске вечери на централном тргу у Пироту, а Пироћанци су уживали уз лепу музику.

У време фестивала градом су се могли чути румунски, бугарски, грчки, турски и македонски језик извођача. А Пирот? Чинило се да његови грађани живе за те три вечери, које су биле испуњене разноврсним и веома богатим културно-забавним програмом.

Трг је био пун као „око“. Пиротска, иначе веома објективна публика, уживала је у богатом и разноврсном програму који су културно-уметничка друштва из Солуна, Пловдива, Букурешта, Анкаре, Скопља и Пирота, на најбољи могући начин, зна-

лачки, представила на бини испред Дома културе. Певало се и играло до касно у ноћ, а српске, грчке, бугарске, турске, румунске и македонске песме и игре плениле су публику на тргу, која их је бурно аплаузом награђивала. Сваки ритам, свака тачка коју су изводили уметници, будно је посматрана и подржана аплаузом.

Тешко је издвојити који је ансамбл пружио најбољи програм, али морамо рећи да су Турци и Македонци посебно одушевили пиротску публику.

Треба напоменути да су све три фестивалске вечери, пред сам почетак програма на тргу, фолклористи дефиловали централним улицама града. Шаролике народне ношње чиниле

су прелеп декор Пирота. Ипак, колоритом (црвена и жута боја) издвојиле су се девојке, чланице КУД „Кочо Рацин“ из Скопља.

Фестивал је отворио Владан Васић, председник општине Пирот, а затворио и захвалнице учесницима доделио Мишко Ћирић, директор Дома културе у Пироту.

Ство Панакијевски

СУСРЕТ ПЕНЗИОНЕРА ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ И БУГАРСКЕ

Звуци са Старе планине у Кални

Вашар у Кални на Пантелејмон, 9. августа био је повод и идеална прилика за још једно дружење пензионера источне Србије и суседних бугарских градова. Као и прошле године, Удружење пензионера Књажевац

организовало је овај сусрет под називом „Звуци са Старе планине“.

Манифестација је окупила пензионере свих општина које се граниче са Бугарском, а гравитирају Старој планини, како из Србије, тако и из

пограничног дела Бугарске. Поред окупљања и дружења, циљ ове манифестације јесте да се становницима овог дела општине покаже да нису заборављени, јер се одавде људи увелико исељавају, каже председник Удружења пензионера Књажевац Радомир Вељковић.

Божидар Митровић из Калне, члан УО Удружења пензионера Књажевац, истиче да је и ове године манифестација са одушевљењем прихваћена код житеља ове варошице. Приступовала су удружења пензионера из Димитровграда, Лесковца, Бољевца, Књажевца и огранка из Калне са својим програмима, као и гости из Републике Бугарске, из Чупрења и Софије. Било је више од сто извођача, а међу њим и КУД „Сунчана јесен“ из Књажевца који је извео нарочито богат програм.

По завршетку званичног програма у коначу Стара планина настављено је дружење уз песму и игру.

Драгић Ђорђевић

КРАЉЕВО

Опоравак у Височкој бањи

И овог лета Црвени крст Краљево организовао је опоравак за децу и одрасле особе са инвалидитетом. Захваљујући донацији швајцарске Агенције за развој, корисници овог пројекта провели су пет незаборавних дана у Височкој бањи у околини Ариља. Уживали су у благодетима минералне воде, купајући се и пијући је. Овакви опоравци су значајни за њи-

хово осамостаљивање и психосоцијални развој, каже Радмила Добрић, секретар Црвеног крста Краљево.

Иначе, овај пројекат је започет 2002. године и има за циљ стимулисање учешћа деце и младих са инвалидитетом у образовање и њихову социјалну интеграцију. Поред тога, интензивно се ради и са њиховим родитељима кроз психосоцијалну подршку и саветодавни рад .

Р. Д.

Изузетна брига о старима

Тимотије Николић

Деловање Градске организација пензионера Краљево, на чијем је челу председник Тимотије Николић, пример је добре бригае о старима. Ова организација са више од 18.000 чланова има свој фонд солидарности из којег пензионери могу да узимају бескаматну позајмицу у висини до 20.000 динара коју враћају на десет рата. За своје чланове набављају дрва и угаљ и основне намирнице. Често организују дружења најстаријих Краљевчана, одлазе на излете и у посете другим удружењима или они њима долазе у госте.

Руководство ГОП Краљево омогућило је пензионерима да сваког дана у амбуланти могу да измере притисак, а у Дому пензионера ради и ресторан где чланови ове организације могу да ручају по повољним ценама.

И. Ш.

СВРЉИГ

Десета Белмужијада

Пензионери из неколико општина Нишавског, Пиротског и Топличког округа посетили су „Белмужијаду“ и том приликом били гости Удружења пензионера општине Сврљиг. У клубу пензионера, уз добродошлицу, поздравили су их домаћини

– председник и секретар, Миленко Петровић и Топлица Ђорђевић. Домаћини су госте послужили белмужом.

На овој манифестацији сврљишки пензионери су се такмичили у справљању белмужа и у пастирским играма. Актив жена сврљишког удружења пензионера освојио је друго место за поставку штанда.

Белмужијаду је посетио и директор ЈП „Пошта Србије“, Милан Кркобабић, председник ПУПС-а и народни посланик, и народни посланици Милорад Стошић и Мирољуб Станковић. Кркобабић је на радном састанку говорио о положају пензионера и најавио праведнију социјалну политику.

С. Ђ.

ПИРОТ

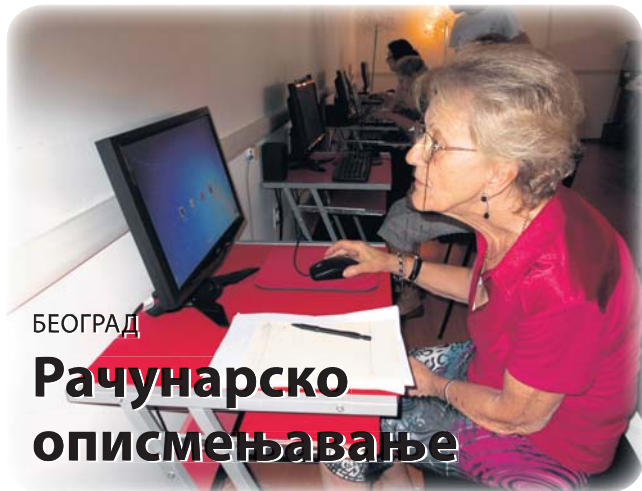
Прослављен Илинден

Пиротски Македонци и Македонке, са пријатељима, комшијама, почасним члановима Удружења грађана македонске националне заједнице у Пироту и Пиротском округу, обележили су свечано Илинден.

Тим поводом је у просторијама Дома Војске Србије организовано дружење за око шездесетак гостију, уз песму, игру, скромну закуску и уз неизбежно македонско вино. Најпре је приказан филм „Република у пламену“ режисера Љубише Георгијевског, који говори о устанку у Македонији 1903. године и стварању прве републике на Балкану у градићу Крушеву. Затим је Весела Ђорђевић, председница Удружења „Бели мугри“, поздравила госте и кратко говорила о Илиндену из 1944. године, када је у манастиру Св. Прохор Пчињски одржано Прво заседање АСНОМ-а, и када су ударени темељи македонске државе у саставу ФНРЈ.

После тога, заиграло се и запевало, а у колу Македонка до Србина, Српкиња до Македонца, коло заједничко као што је и живот Македонаца заједнички са већинским народом у граду на Нишави. Певало се и играло до касне вечери.

С. П.

БЕОГРАД

Рачунарско описмењавање

Канцеларија за младе при ГО Чукарица покренула је акцију описмењавања старијих особа за коришћење рачунара кроз коју су досад успешно прошла 64 полазника.

На обуци су били „ђаци“ од 65 до 85 година и сви су се веома интересовали за скајп и комуникацију мејлом. То је нормално, јер најмилији великог броја полазника су широм света па повремено контакт преко скајпа или мејлом олакшава самачке и старачке дане.

Настава се одржавала у Културном центру ГО Чукарица, групе су имале по осам полазника и свако је имао свој компјутер. Треба истаћи велико залагање и стрпљење двоје младих волонтера, Ане Дудоковић и Стефана Ракића, који су успешно преносили знање старијима.

Сви полазници су добили дипломе да су успешно завршили обуку, а будући да је велико интересовање старије популације за овакве курсеве, они ће се поново организовати. **М. Р.**

ВРАЊЕ

Турнир за памћење

У пријатним просторијама Дома војске након тридесет година одигран је екипни турнир у шаху. Организатор турнира било је Удружење Македонаца „Гоце Делчев“, а поводом обележавања Илинденског устанка. Учествовале су екипе из Преше-

ва и Бујановца и девет екипа пензионера. После вишечасовне борбе титула првака заслужено је припала екипи „Гоце Делчев“, друго место освојила је екипа пензионера „Идоли“. Екипа „Пензионер“ била је шеста. Подељена су признања и захвалнице. Турнир је судио интернационални судија Милан Ристић.

– Захваљујем свим учесницима турнира на фер борби без иједног инцидента. Обећавам да ће идуће године турнир прерасти у међународни – рекао је председник Удружења Пецо Ристески. **Р. С.**

ПОЖЕГА

Пола века од матуре

Матуранти шесте генерације Пољопривредне школе „Љубо Мићић“ у Пожеги организовали су сусрет поводом обележавања 50. годишњице завршетка школовања. Прво је у просторијама школе минутом ћутања одата пошта умрлим ученицима и просветним радницима од прошлог окупљања, а затим је у учионицама извршена прозивка. Том приликом

Матуранти шесте генерације Пољопривредне школе

ученике су поздравили њихове разредне старешине, Станица Петронијевић и Параскева Михајловић.

Некадашњи ученици у вођарском, ратарском и сточарском смеру, касније веома угледни пољопривредни стручњаци, говорили су о свом образовању, усавршавању и радном ангажовању, као и породичном статусу.

После обиласка школе и савременог дома за ученике, који није постојао у њихово време, дружење су наставили у ресторани, уз музику и песму и евоцирање успомена из школских дана. Договорено је да се сусрети матураната шесте генерације убудуће организују на крају сваке школске године. **М. П.**

ДОЉЕВАЦ

Најмлађе седиште у Малошишту

Општинска организација инвалида рада Дољевац, седиште Малошиште, основана је крајем 2014. године. На изборној скупштини ове организације изабрано је руководство и извршни одбор. За председника Општинске организације изабран је Љубиша Пејчић, а Месна заједница Малошиште уступила им је пословни простор у Дому културе на коришћење. У тим просторијама се окупљају чланови и обавља основна делатност ове општинске организације инвалида рада. **Љ. П.**

Законско уређење социјалног осигурања

Период Југославије

На подручју Демократске Федеративне Југославије (ДФЈ) Законом о спровођењу социјалног осигурања од 2. маја 1945. године спроведена је унификација свих установа социјалног осигурања а као његов јединствени носилац за подручје целе државе био је одређен Средишњи завод за социјално осигурање са седиштем у Загребу. У седиштима федералних јединица оснивани су земаљски заводи и њихове филијале. Законом о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника из августа 1946. године уведено

је тзв. државно социјално осигурање засновано на принципу финансирања средствима доприноса која плаћају послодавци и запослени при чему је држава гарант свих права, односно давања из овог осигурања. Остваривање права из обавезног социјалног осигурања било је обезбеђено оснивањем судова социјалног осигурања у филијалама земаљских завода, који су функционисали као првостепени судови, док је као другостепени суд установљен Врховни суд у Средишњем заводу за социјално осигурање.

Федеративна Народна Република Југославија (ФНРЈ) године 1950. донела је Закон о социјалном осигурању радника, службеника и њихових породица којим је било одређено да се плате радника и службеника не могу оптеретити доприносима за социјално осигурање, поступак за остваривање права покретали су, по службеној дужности, надлежни органи ресора социјалног осигурања и ресора заштите јавног здравља. Доношењем овог закона окончано је државно социјално осигурање.

Уредбом Владе ФНРЈ из 1952. године формиран су заводи за социјално осигурање, савезни, републички и средски. Закон о пензијском осигурању донет је 1957. године а Закон о инвалидском осигурању 1958. године.

Савезни закон о основним правима из

Служба I Филијале за град Београд на Новом Београду, некадашњи Фонд за пензијско и инвалидско осигурање самосталних делатности

пензијског и инвалидског осигурања усвојен је 1972. године. Он је уређивао само основна права из овог осигурања, а републике су могле својим законима прописивати и шири обим права и повољније услове за њихово остваривање.

Након доношења новог Устава 1974. године почиње формирање самоуправних интересних заједница у области здравственог осигурања, а 1977. оснивају се самоуправне интересне заједнице за пензијско и инвалидско осигурање. Ове заједнице се формирају по територијалном принципу.

Закон о основним правима из пензијског и инвалидског осигурања на савезном нивоу донет је 1982. године. Од 1983. године обавезно је осигурање удружених пољопривредника, од 1986. године обавезно је пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника. Републичким законом о пензијском и инвалидском осигурању из 1992. године основани су као посебна правна лица:

- Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених,
- Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање самосталних делатности,
- Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање земљорадника.

Државна заједница СЦГ

Након формирања државне заједнице Србије и Црне Горе 2003. године донет је Закон о пензијском и инвалидском осигурању, затим Закон о здравственом осигурању

и Закон о здравственој заштити. Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима усвојен је 2005. године, те је од 1. априла 2006. успостављен и трећи стуб у пензијском осигурању. Законом је реформисан систем обавезног државног осигурања и отворена могућност за јачање добровољних пензијских система.

Са државама које су настале на територији бивше СФРЈ закључени су споразуми о социјалном осигурању, и то са Хрватском 1997. године, са Македонијом 2000. године, са Босном и Херцеговином 2002. године, са Црном Гором 2006. године и са Словенијом 2009. године.

Република Србија

Током наредних година (2006–2014) усвојене су бројне измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању, последња 2014. године, чија је примена почела 1. јануара 2015. године.

У складу са одредбама Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, од првог јануара 2008. године престала су да постоје три фонда за пензијско и инвалидско осигурање а основан је један – Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Од првог јануара 2012. године Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање преузима послове остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања и послове исплате права од Фонда за социјално осигурање војних осигураника (СОВО).

В. С.

Са 65 година живота без умањења пензије

? И. Перишић, Сомбор: **Колико је умањење пензије ако мушкарац оде у пензију 2015. године са 38 година радног стажа и 65 година живота?**

ОДГОВОР: Ако мушкарац умањује. Висина превремене осигураник оде у пензију са 65 старосне пензије се трајно умањује за 0,34 процента за сваки минимум 15 година стажа осигурања), износ пензије му се не месец пре навршених 65 година живота.

За контролни преглед се шаље позив

? М. Р. Шабац: **Остварила сам право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу, а решењем је предвиђен контролни преглед након годину дана. Када и којој филијали да се јавим на контролу и да ли је потребно да доставим још нешто од документације?**

ОДГОВОР: Корисници новчане накнаде за помоћ и негу другог лица код којих је предвиђен контролни преглед добијају позив за контролни преглед на кућну адресу. У позиву ће бити наведене све потребне информације: документација коју треба обезбедити, као и место и време обављања прегледа.

Рок за доношење решења – 60 дана

? М. Јефтић, Младеновац: **У ком року од датума када је поднет захтев за туђу помоћ и негу је комисија којој је поднет поменути захтев обавезна да га размисли и о њему донесе одлуку, као и који правни акти и који чланови тих аката регулишу ову обавезу?**

ОДГОВОР: Рад органа медицинског вештачења регулисан је Правилником о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 59/2008, 75/2008 - испр., 24/2011 и 7/2012). Трајање поступка по захтеву за остваривање права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица није одређено. Рок у коме треба да се поступак заврши не може се прецизно одредити, али се свакако подразумева да је рок за доношење решења по поднетом захтеву 60 дана од дана подношења захтева, под условом да је поднета комплетна документација.

Прво провера стажа

? М. Перић, Кикинда: **У непрекидном радном односу сам од 1. 8. 1981. године. У Фонду ПИО нема података за период 1987–1991, када сам радила у Босни. Од 1. 3. 2012. радим у МУП-у Србије. Како могу да сазнам да ли сам у МУП-у имала бенефицирани радни стаж и колико? Да ли са непрекидним стажом од 1981. и са евентуалним бенефицијама из МУП-а могу да остварим право на пензију крајем 2015. године?**

ОДГОВОР: Морате прво да се обратите послодавцу, МУП-у Србије, са захтевом да Вам издају уверење о стажу који се рачуна са увећаним трајањем, односно бенефицираним стажу. Са том потврдом можете да се обратите служби матичне евиденције у надлежној Филијали РФ ПИО, која ће проверити претходни стаж и конкретно одговорити на ваше питање.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА” ОДГОВАРА

Право на помагала

? С. Ђорђевић, Смедеревска Паланка: **Рођен сам 14. јануара 1960. године. Имам 27 година радног стажа и једну годину проведenu на бироу, дакле укупно 28 година. Без запослења сам од 2009. године. Када стичем право на пензију?**

? Ове године сам поломио ногу па ме интересује имам ли право на помагала – штаке и да ли могу по том основу да поднесем захтев за инвалидску пензију.

ОДГОВОР: По подацима које сте дали, право на старосну пензију остварујете 14. јануара 2025. године, односно када напуните 65 година.

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање обезбеђује новчану накнаду за набавку специјалних помагала за слепа

лица, и то за читање и писање – репродуктор, Брајева писаћа машина и друга електронска, односно дигитална помагала.

Фонд ПИО не обезбеђује новчану накнаду за набавку других врста специјалних медицинских помагала, већ је то у надлежности РФЗО.

Када у старосну пензију

? Т. Лукић, Прњавор: **Шеснаестог априла 2015. напунила сам 60 година живота и 29 година радног стажа. С обзиром на то да се граница за одлазак у старосну пензију померила на шездесет и по година, интересује ме да ли крајем 2015. године могу да одем у старосну пензију без икаквих казних пенала, тј. умањења пензије.**

ОДГОВОР: Добро сте информисани. У 2015. години потребно је да жена осигураник има 60 година и шест месеци живота да би остварила право на старосну

пензију. Дакле, по подацима које сте дали, 16. 10. 2015. можете да остварите право на пензију, без умањења, односно казних пенала.

Подаци о зарадама припадника ЈНА недоступни Фонду

? И. О., Панчево: **Желим да проверим да ли ми је уписан стаж и по којој основици, будући да сам био запослен као професионално војно лице у ЈНА на подручју бивше СФРЈ. Где могу да добијем те податке?**

ОДГОВОР: Подаци о зарадама које је остварио осигураник по основу професионалне војне службе у ЈНА не налазе се у матичној евиденцији Републичког фонда за пензијско и инвалидско

осигурање. Ови подаци прибављају се на захтев иностраних носилаца осигурања, након кога се Филијала за град Београд обраћа Министарству одбране за сваког појединачног осигураника.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ВРСТА МУЗИЧКОГ ИНСТРУ- МЕНТА	СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ	МЕСТО У СРБИЈИ	ОЗНАКА ЗА ЕГИПАТ	ОЗНАКА ЗА ТОНУ	ДРАМСКА ИМПРОВИЗА- ЦИЈА	МАЛО ПОЗОРИШТЕ (МН.)
ГОРЊА ОДЕЋА, БЛУЗА							
ТУЖИТЕЉ СОКРАТА					СИМБОЛ ТАНТАНА МИРНО СПАВАТИ		
СПРАВА ЗА ПОДИЗАЊЕ ТЕРЕТА				ПРЕДУЗЕЋЕ ЕКСПЛОАТ. БОКСИТА ДРВО ДУДА			
ДЕО ЗАПРЕЖНОГ ПРИБОРА			МЕСТО КОД БИЛЕБЕ ЈЕЗЕРО У ВОЈВОДИНИ				
ВОЋЊАК ЈАБУКА							
СРЕДЊИ ДЕЛОВИ, ЦЕНТРИ							
МЕРА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ							
САВЕЗНА АМЕРИЧКА ДРЖАВА						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ РЕКА У РУСИЈИ	
НЕГОВАТИ, УЗГАЈАТИ							ГРЧКА МУЗА ПЕСНИШТВА
ОЗНАКА ЗА ИСТОК		РИМ. ПЕСНИК КВИНТ ПРОКАЗИ- ВАТИ					
СВЕТОЗАР ОДМИЛА					ДЕО ХЕКТАРА ПТИЦА КОЈА СЕ НЕ СЕЛИ		
РЕЧНО ОСТРВО (МН.)				СИМБОЛ СУМПОРА ГРЧКО ОСТРВО		ОЗНАКА ЗА АЛТ ИМЕ ГЛУМЦА МАРФИЈА	
РЕТКОСТ (ЛАТ.)							
ЛУЖНО ВОЂЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА АУСТРИЈЕ ПРАВАЦ КРЕТАЊА		ИМЕ ГЛУМ. ЖИРАРДО БОЛЕСТ КОЖЕ				СИРЋЕ, КВАСИНА
ЗАВЕСА, ЗАСТОР						СИМБОЛ КИСЕОНИКА АРТУР ОДМИЛА	
СТАНОВНИК СТАРОГ МИСИРА							
ОЗНАКА ЗА ЕЛЕКТРОН		РЕКА У КЕНИЈИ ОЗНАКА ШПАНИЈЕ					
ИНДУС- ТРИЈСКА БИЉКА					ИНИЦИЈАЛИ ПЕВАЧИЦЕ ТАРНЕР		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: стручак, наумити, анкетар, ластари, акан, иј, з, ким, а, ип, кап, тро, рак, исправа, саројан, амара, ква, ол, принети, летови, екипа, а, ка, ирак, с, кант, украсти, спец, ив

Прослављен дан рудара

Дан рудара Србије, 6. август, обележава се у знак сећања на овај датум 1903. године када су се рудари Сењског рудника код Деспотовца штрајком изборили за повратак на посао тројице отпуштених колега, за скраћење радног времена и за бесплатно уље за осветљавање јама које су дотад сами плаћали.

Поводом овог датума увек се актуелизују проблеми са којима се сусреће и бори ова струка. И данас као и раније рудари траже боље услове рада, већу сигурност и зараде. У најтежој ситуацији је девет јамских рудника који послују у саставу Ресавице коју држава дотира са 4,5 милијарди динара годишње

и то је једно од 17 заштићених предузећа. Рудници Ресавице свечано су баш на Дан рудара у пензију испратили 138 запослених, међу којима је 14 жена, а надају се да ће са владом наћи стратешког партнера како би подигли производњу угља.

Синдикални представници рудара поручили су да је решење у модернизацији рудника и масовној производњи, а ако дође до престанка ископавања, став је синдиката да уместо рудника који треба да уђу у постепено затварање треба отворати неке нове погоне јер се рудници налазе у неразвијеним општинама и једини су привредни субјекти, тачније једина нада младим људима да остану тамо да живе.

Обележавајући свој дан, наравно радно, и присећајући се прошлих времена, рудари су поручили да су се услови доста променили зато што су стигле нове машине које су модернизоване, да сада имају клима уређаје, па је лакше радити по врућини. Истакли су да су зараде ипак добре, у поређењу са осталим делом Србије који зарађује много мање.

У рудницима у Србији тренутно је запослено око 25.000 радника. Већина рудара ради на великим површинским коповима „Колубара“, „Костолац“ и „Бор“.

Р. М.

Да ли сте знали ...

– да у Србији постоји већи број угашених вулкана, а најинтересантнији су у околини Врања, Грот и Облик, и Котленик у близини Краљева? Ови вулкани, кажу научници, настали су у време миоцена експлозивним вулканизмом (епоха миоцена је геолошко раздобље које датира 23 милиона година пре нове ере).

– да је Анђеоски водопад, на малој реци Чурун у Националном парку Канајма у Венецуели, са висином од 979 метара, највиши водопад на свету? До ове туристичке атракције се тешко стиже, јер је изолован у џунглама Венецуеле.

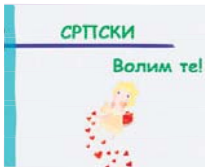
– да је највиши град на свету Венчуан у Кини? Основан је 1955. године, а налази се на путу који спаја Кину с Тибетом. Његова надморска висина је 5.100 метара.

– да је најдубље језеро на свету Бајкалско језеро (1.624 метра)? У њега утиче 336 река а из њега истиче само једна, Ангара. У току највеће зиме замрзнутим „Плавим оком Сибира“, како још називају ово језеро, одвија се аутомобилски, камионски и други саобраћај, јер је лед тада широк од 30 центиметара до неколико метара.

– да ће до краја 21. века вероватно одумрети скоро половина од око шест хиљада језика које људи данас говоре? Лингвисти тврде да готово свакога дана на свету нестане по један језик.

– да су папирне тапете пронађене у Кини убрзо пошто је начињен и сам папир? Техника производње папира била је позната Кинезима много раније, али тек 105. године нове ере тај процес је усавршен. У Европу су тапете стигле тек у 16. веку.

– да су се штапићи као прибор за јело у Кини први пут показали током династије Шанг, између XVI и XI века пре нове ере? За разлику од некадашњих европских трпеза на којима су се намирнице секле оружјем да би се истакао начин на који је аристократија приграбила власт у држави, а то је насиље, у Кини се напредовање на друштвеној лествици остваривало изучавањем математике и поезије. Коришћење штапића упућује на благост и добронамерност, а њиховим рукавањем покреће се више од 30 зглобова и 50 мишића на прстима, шакама и рукама.

– да ли се кад лупимо главом у зид рачуна у повреду на раду. Откако ми је лекар забранио стрес, не улазим у самопослугу. Обећавају да ћемо бити пристојна земља. Мораћемо да престанемо да псујемо.

– да су се штапићи као прибор за јело у Кини први пут показали током династије Шанг, између XVI и XI века пре нове ере? За разлику од некадашњих европских трпеза на којима су се намирнице секле оружјем да би се истакао начин на који је аристократија приграбила власт у држави, а то је насиље, у Кини се напредовање на друштвеној лествици остваривало изучавањем математике и поезије. Коришћење штапића упућује на благост и добронамерност, а њиховим рукавањем покреће се више од 30 зглобова и 50 мишића на прстима, шакама и рукама.

(Х)уморне мисли

Лане смо имали поплаве, ове године сушу. У просеку, то је идеална клима.

Ова година нам је рекордна у производњи сунчане енергије. Штета што је не извозимо.

Наш човек није циција. Данас ће у кафани потрошити све што има, макар сутра немао ни за хлеб.

Најбоље је одмор провести у завичају. Нигде на свету нећеш срести толико рођака и познаника.

Стандард нам је такав да сви можемо и да летујемо и да зимујемо. Неки у белом свету, неки код куће. **Витомир Теофиловић**

Доскоци

Они су наши осведочени пријатељи. Свуда нас оговарају!

Власт ради на побољшању живота грађана. Свакодневно отвара народне кухиње.

Не идем џаба на факултет. Родитељи тврде да то много кошта.

Гладан народ спреман је свашта да прогута.

У суморним временима, најбоље се продаје магла.

Лако је научити памети оног ко има мозга.

Не причајте глупости. Нисте за скупштинском говорницом.

Раде Ђерговић

Руководиоци

Поскупеле су сахране. Пензионерима не преостаје ништа друго него да живе још дуго, дуго...

Неки људи тек после одласка у пензију постану руководиоци. За руку воде своју унучад.

Пензионери су постали религиозни. Посте свакодневно.

Илија Шекуљица

Своја посла

Од када гледам своја посла, ништа не радим, али добро зарађујем.

На Балкану се голубови мира третирају као глинени голубови.

Земља која је у распаду тешко се обрађује.

Узалуд нам кроје капу, нема више погодних глава.

Половину радног века одлежао је на радном месту а другу половину на робији.

Бабарога је баба која сваког дана малтретира мога деду.

Препоручујем се влади као стручњак за сабирање и одузимање а умет и да вадим кестење из ватре.

Радивоје Јевтић Јенки

Молим за реч

На овој врућини, жена и муж треба да имају што хладније односе.

Београђанима је засад најбољи пројекат „Ада на води“.

Деда више не узима лекове, плаћа унуку школарину на медицинском факултету.

Тајкуни неће ни осетити поскупљење струје. И онако је не плаћају.

Купио сам и пети мобилни телефон, али с бироа за запошљавање нико да се јави.

Да ли се кад лупимо главом у зид рачуна у повреду на раду.

Откако ми је лекар забранио стрес, не улазим у самопослугу.

Обећавају да ћемо бити пристојна земља. Мораћемо да престанемо да псујемо.

Српски ватерполисти су најбољи промотери Београда на води.

И пензионери форсирају селфи. Са својом пензијом могу само да се сликају. **Дејан Патаковић**